

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН
Кафедра міжнародного туризму та країнознавства

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри

_____ Дудник І.М.
« ____ » _____ 2022 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)

ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

на тему:

РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ ЯПОНІЇ

Виконавець: здобувач вищої освіти 4 курсу групи Т-413 **Макуцевич**
Ярослав Євгенович

Науковий керівник: к. геогр. н., доцент кафедри міжнародного туризму та
країнознавства **Сайчук Віктор Степанович**

Нормоконтролер: _____
(підпис)

Борисюк Оксана Анатоліївна
(П.І.Б.)

КИЇВ – 2022

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародного туризму та країнознавства
Спеціальність: 242 «Туризм»
ОПП: «Туризмознавство»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

_____ Дудник І.М

« ____ » _____ 2022 р.

ЗАВДАННЯ НА ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Макущевич Ярослав Євгенович

(П.І.Б. випускника)

1. Тема роботи «Релігійний туризм Японії» затверджена наказом ректора № 400 /ст від «19» квітня 2022 р.
2. Термін виконання роботи: з «16» травня 2022 р. по «19» червня 2022 р.
3. Вихідні дані роботи: при написанні дипломної роботи у якості джерельної бази використовувалися нормативно-правові документи, зокрема, дані офіційної статистики Японії, статті зі спеціалізованих періодичних видань, в яких досліджено проблеми розвитку релігійного туризму в Японії.
4. Зміст пояснювальної записки:
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЯПОНІЇ
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЯПОНІЇ ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
5. Перелік обов'язкового ілюстративного матеріалу: Рис. 2.1 Організаційна схема органів туризму Японії, Рис. 2.2 Співвідношення кількості в'їзних туристів до Японії за країнами, Рис.2.3 Загальна кількість

іноземних туристів за 2017-2021 роки, Рис.2.4 Загальна кількість внутрішніх туристів за 2017-2021 роки, Рис. 2.5 Співвідношення кількості в'їзних туристів до внутрішніх, Рис.2.6 Рейтинг відвідуваності туристами найпопулярніших префектур Японії за 2019 рік, Рис. 3.3 Картосхема маршруту туру “Обличчя Бутсу”

6. Календарний план-графік

№ з/п	Завдання	Термін Виконання	Відмітка про виконання
1.	Проаналізувати літературні та інші джерела з проблеми дослідження.	02.05 - 06.05 2022 р.	Виконано
2.	Обґрунтувати об'єкт, предмет дослідження, сформулювати завдання і мету. Написати вступ.	07.05 – 08.05 2022 р.	Виконано
3.	Проаналізувати різноманітні джерела інформації щодо теоретичних основ розвитку релігійного туризму в світі та в Японії . Написати перший розділ.	09.05 - 15.05 2022 р.	Виконано
4.	Розкрити роль релігійного туризму в розвитку туризму в Японії. Написати другий розділ роботи.	16.05 - 25.05 2022 р.	Виконано
5.	Виявити основні проблеми та перспективи розвитку релігійного туризму в Японії та скласти авторський релігійний тур. Написати третій розділ роботи та висновки	26.05 - 31.05. 2022 р.	Виконано
6.	Узагальнити результати проведеного дослідження, сформулювати висновки	01.06 - 05.06 2022 р.	Виконано
7.	Підготувати доповідь на попередній захист, розробити демонстраційні матеріали.	06.06 - 09.06 2022 р.	Виконано
8.	Провести роботу над зауваженнями після попереднього захисту дипломної роботи.	10.06 - 12.06. 2022 р.	Виконано
9.	Захист дипломної роботи.		

7. Дата видачі завдання: «02» травня 2022 р.

Науковий керівник дипломної роботи _____ Сайчук В.С.
(підпис керівника) (П.І.Б.)
Завдання прийняв до виконання _____ Макуцевич Я.Є.
(підпис випускника) (П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи «Релігійний туризм Японії»: 67 сторінок, 7 рисунків, 3 таблиці та 37 використаних літературних джерел

Об'єкт дослідження – розвиток та сучасний стан релігійного туризму в Японії.

Предмет дослідження – аналіз розвитку релігійного туризму в Японії та сучасний стан туристичної галузі

Мета дослідження – аналіз сучасного стану релігійного туризму Японії та дослідження переваг, проблем та перспектив розвитку релігійного туризму Японії.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні **завдання:**

- проаналізувати законодавчу базу та державну політику у сфері туризму в Японії;
- визначити територіальні умови та стратегії розвитку туризму в регіонах;
- проаналізувати туристично-релігійний потенціал Японії;
- дослідити розвиток туризму в Японії та сучасний стан галузі;
- окреслити діяльність підприємств туристичної сфери в регіоні;
- визначити перспективні напрями та центри розвитку туризму в Херсонській області;
- Розробити авторський релігійний тур по Японії.

Методи дослідження. Були використані методи: були використані методи: методи порівняння та аналізу та узагальнення – для розкриття сутності процесів і принципів розвитку релігійного та туризму в цілому в Японії, графічного представлення – для наочності результатів дослідження.

Інформаційними джерелами при написанні роботи були досліджені праці вітчизняних та японських вчених, статистичні дані, Інтернет-ресурси японських національних туристичних сайтів – JNTO, Japan.Travel, Jetro.go.jp , tourism.jp та ін.

Наукова новизна роботи полягає у аналізі та узагальненні найновіших статистичних, теоретичних та практичних даних офіційних іноземних джерел 2015-2020 років написання, дослідженні національної туристичної системи Японії, її компонентів, особливостей, проблем та перспектив розвитку. Статистичні дані, графіки, таблиці та діаграми можна використовувати як навчальний матеріал. Авторський тур “Обличчя Бутсу” є абстрактним, розробленим автором, користуючись даними з мережі Інтернет.

**ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ, РЕЛІГІЙНИЙ ТУРИЗМ, ПАЛОМНИЦТВО,
РОЗВИТОК, БУДДИЗМ, ТЕНДЕНЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ**

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ	9
1.1. Передумови розвитку релігійного туризму	9
1.2. Регіональні аспекти розвитку релігійного туризму	13
1.3. Чинники розвитку релігійного туризму в Японії	18
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЯПОНІЇ	25
2.1. Законодавча база та державна політика у сфері туризму в Японії	25
2.2. Аналіз сучасного стану розвитку релігійного туризму в регіоні в умовах карантинних обмежень	29
2.3. Найбільші релігійні центри Японії	34
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЯПОНІЇ	40
3.1. Проблеми розвитку релігійного туризму в Японії на основі SWOT-аналізу	40
3.2. Обґрунтування перспективних напрямків та інноваційних проектів в релігійному туризмі Японії	44
3.3. Розробка авторського релігійного туру Японією	50
ВИСНОВКИ	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	62

ВСТУП

Актуальність теми. Релігія є невід'ємною частиною історії та культури будь-якої країни світу. З розвитком світу розвивалась і релігія, стаючи частиною життя переважаючої частини людства. Релігійний туризм існував з давніх часів і розвивався як паломництво та став складовою дозвілля та причиною для подорожі у багатьох людей.

Японія має одну з найдавніших історій розвитку паломництва в світі, що стало причиною створення великої кількості релігійних пам'яток і сакральних місць, які на сьогоднішній день є конкурентоспроможним туристичним продуктом з великим потенціалом для поширення релігійного туризму Японією в світі.

Мета дослідження – аналіз сучасного стану релігійного туризму Японії та дослідження переваг, проблем та перспектив розвитку релігійного туризму Японії.

Завдання:

- о проаналізувати законодавчу базу та державну політику у сфері туризму в Японії;
- о визначити територіальні умови та стратегії розвитку туризму в регіонах;
- о проаналізувати туристично-релігійний потенціал Японії;
- о дослідити розвиток туризму в Японії та сучасний стан галузі;
- о окреслити діяльність підприємств туристичної сфери в регіоні;
- о визначити перспективні напрями та центри розвитку туризму в Херсонській області;
- о Розробити авторський релігійний тур по Японії.

Об'єкт дослідження – туристично-релігійний потенціал Японії.

Предмет дослідження - аналіз розвитку релігійного туризму в Японії та сучасний стан туристичної галузі

Методи дослідження - були використані методи: методи порівняння та аналізу та узагальнення – для розкриття сутності процесів і принципів розвитку релігійного та туризму в цілому в Японії, графічного представлення – для наочності результатів дослідження.

Наукова новизна отриманих результатів – був розроблений новий туристичний продукт у вигляді авторського туру в форматі 4-х денної подорожі, який не розповсюджений в Японії на сьогодні.

Практичне значення отриманих результатів – результати роботи можуть бути використані у вищих навчальних закладах, туристичних підприємствах.

Теоретичні положення роботи можуть бути використані при розробці курсу “Релігійний туризм”.

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Передумови розвитку релігійного туризму

Туризм є важливим дієвим фактором людського розвитку, що приводить до свідомої зміни структури пріоритетів людини, їх зміщення в бік соціальних, культурних і духовних потреб; цільовій орієнтації не лише на комфортність життя та доступність до зростаючої сукупності благ, але й на гармонійне існування людини в складному та мінливому економічному, соціальному і природному середовищі. Задоволення таких потреб людини задовольняє один з багатьох видів туризму – релігійний. Туристична сфера охоплює різні аспекти життєдіяльності населення і сприяє задоволенню як економічних, так і соціально-культурних потреб людей. Основними завданнями туристичної діяльності є відновлення якісних показників трудових ресурсів і підвищення добробуту населення.

Віра у духовний вимір життя існувала з давніх-давен. Багато людських суспільств залишили нам свідчення їхньої системи віри, будь то поклоніння Сонцю, богам і богиням, пізнання добра і зла або поняття священного. Стоунхедж, Будди Баміана, собор Альмудена в Мадриді, Улуру в Еліс-Спрінгс, Бахайські сади в Хайфі, Фудзіяма, священна гора Японії, Кааба в Саудівській Аравії або Золотий храм в Амрітсарі - всі вони втілюють людський досвід духовності і результати прагнення людини до пояснення сенсу життя і нашої ролі у світі. У найпростішому сенсі релігія описує ставлення людини до того що, що вважає священним, святим, духовним чи божественним. Це зазвичай супроводжується певним зведенням організованої практики, яка об'єднує спільноти людей, які розділяють таку віру.

В більш ширшому розумінні релігія – це сукупність систем культури, систем переконань і світоглядів, які пов'язують людство з духовністю і іноді

моральними цінностями. У багатьох релігіях існують усні додання, символи, традиції та священні тексти, які покликані надати сенсу життя або пояснити походження життя або Всесвіту. Як правило, моральність, етика, релігійні закони або кращий стиль життя засновані на ідеях про космос і людську природу, що містяться в релігіях [1].

Переконання – це такий стан розуму, коли ми вважаємо щось вірним, навіть якщо ми не впевнені на 100%, що можемо це довести. Кожна людина має переконання, що стосуються життя та того світу, в якому він живе. Переконання, які взаємно підтримують одне одного, є системою переконань, яка може бути релігійною, філософською чи ідеологічною. Багато релігій містять певний кодекс поведінки, наявність служителів культу, а також визначення змісту участі чи членства у релігійній громаді, життя парафіян; передбачаються регулярні збори чи служби з метою поклоніння божеству чи молитви, священні місця (чи природні, чи архітектурні) і/або священні тексти. Релігійна практика може включати також проповіді, прославлення діянь Бога або богів, жертвопринесення, фестивалі, свята, стан трансу, посвяти, похоронні служби, шлюбні служби, медитацію, музику, мистецтво, танці, громадські служби та інші форми людської культури. При цьому існують приклади таких релігій, у яких деякі або багато з цих аспектів структури, віри чи практики відсутні.

Релігії та пов'язані з цим соціальні та культурні структури відіграли важливу роль в історії людства. Як і структури ментальності, вони впливають на те, як ми сприймаємо навколишній світ, і на ті цінності, які ми приймаємо чи відкидаємо. Як соціальні структури вони створюють мережу взаємодії та почуття власності. У багатьох випадках релігії ставали основою системи влади та перепліталися з нею. Історія, як давня, так і недавня, наповнена прикладами «теократичних» країн – християнських, індуїстських, мусульманських, єврейських та інших. Поділ між державою та релігією є недавнім явищем і існує не скрізь: у Європі є країни з офіційними державними релігіями та з фактично державними релігіями. Найчастіше це

не створює особливих проблем, якщо це врівноважується цінностями толерантності [2].

Релігійний туризм поширився на світанку цивілізації та був постійним явищем в історії релігій. Враховуючи його визначальну характеристику як подорожі з релігійним спрямуванням, релігійний туризм уособлюється як подорож, що складається з тих людей, хто шукає виконання сучасних життєвих бажань, таких як духовність, споглядання, спокій і внутрішня рівновага. Паломники мандрували, щоб віддати шану святим місцям та їхнім охоронцям по всьому світу. Туризм до священних місць злився з паломництвом за останні 2000 років. Ті, хто відвідує священні місця як релігійні туристи та паломники виявляють надзвичайну лояльність до таких місць і напрямків. На цій основі релігійний туризм має потенційний вплив на економічний та культурний розвиток країн та туристичних напрямків, які мають важливі релігійні пам'ятки. Багато релігій надають духовного значення певним місцям: місцем народження чи смерті засновників чи святих, або місцем їхнього «покликання» чи духовного пробудження, або їхнього зв'язку (візуального чи словесного) з божественним, місцям, де відбуваються чудеса. були виконані або засвідчені, або місця, де, як кажуть, живе або «поселяється» божество, або будь-яке місце, яке, як видно, має особливі духовні сили. У таких місцях можна згадати святині чи храми, які відданим заохочується відвідувати заради власної духовної користі: щоб зцілити, отримати відповіді на запитання чи отримати іншу духовну користь [3].

Подорож з релігійними цілями один з найдавніших видів туризму. Під релігійним туризмом слід розуміти види діяльності, пов'язані з наданням послуг і задоволенням потреб туристів, що прямують до святих місць і релігійних центрів за межами звичної для них середовища. Релігійний туризм поділяється на паломницький туризм і релігійний туризм екскурсійно-пізнавального спрямування. Окремі вчені використовують терміни паломництво і релігійний туризм як синоніми [4].

Паломництво — це духовна практика, що складається з тривалої подорожі, яку часто здійснюють пішки або верхи, до певного важливого місця призначення. Це за своєю суттю тимчасовий досвід, який вилучає учасника з його або її домашнього середовища та ідентичності. Філологічно термін "паломництво" походить від слова "пальма" - гілки цього дерева привозили перші паломники-християни, що побували на Святій землі під час свята "Вхід Господній в Єрусалим". Під час тріумфального входу Ісуса Христа в Єрусалим віруючі усипали його шлях гілками пальми. Засоби або мотиви для здійснення паломництва можуть бути різними, але дія, яка б не була виконана, змішує фізичне і духовне в єдиний досвід. Віруючий може здійснити паломництво для виконання обітниць, як спокута гріхів, як жест подяки за позитивні події або як засіб заступництва, серед інших причин. До епохи розвідки в Європі паломництво було основним стимулом для подорожей, особливо серед нееліти, і відіграло значну роль у місцевій економіці та передачі культури. Паломництва часто передбачають подорож або пошук морального чи духовного значення. Як правило, це подорож до святині чи іншого місця, важливого для переконань та віри людини, хоча іноді це може бути метафорична подорож до чийось власних переконань.

Свідчення паломництва в історії досі оточують нас, якщо знати, де і як шукати. У мистецтві паломників часто впізнають за своїми атрибутами: посох, плащ, капелюх з великими полями, маленький ранець («сумка»), фляжка, поношені чоботи та раковина гребінця. Багато музейних колекцій також включають типи невеликих особистих речей, які паломник приніс би зі своєї подорожі, наприклад значки або фляги (так звані «ампули»), наповнені святою водою або олією. Паломництва все ще користуються великою популярністю і сьогодні, хоча визначення того, що є «автентичним» паломником, обговорюється. Сучасне паломництво, незважаючи на те, що для багатьох є суто релігійним вправою, також сприймається як більш плавний духовний досвід, відкритий для всіх учасників, незалежно від їхніх переконань.

Християнський священик Френк Фейї пише, що паломник «завжди в небезпеці стати туристом», і навпаки, оскільки подорожі, на його думку, завжди порушують установлений порядок життя вдома.

З найдавніших прикладів паломництва можна виділити, наприклад, паломництво пішки в Мекку, відвідування древніми греками і римлянами храмів і усипальниць царів та богів. В них вони могли попросити допомоги або благословення. Також греки відвідували Дельфи задля походу в храм до віщунки Піфії, щоб отримати різні прогнози. Мандрі пілігримів в Палестину почалися вже в III ст. н.е. В XV ст. для паломників з Європи були розроблені спеціальні маршрути, або "дорожники", від берегів Рони до річки Йордан. В епоху середньовіччя релігійний туризм вступив у фазу свого розквіту. Паломництво прийняло цілком інші риси, а саме масовий характер у образі хрестових походів, які мали своєю метою позбавлення священних для християн від "невірних". Такі походи в більшості своїй складались зі збіднілих лицарів, які розпродавали залишки свого майна для того, щоб можна було відправитись у похід. Так з'явився орден тамплієрів. Також в часи середньовіччя велику частину подорожуючих складали купці.

Дотепер релігійна мотивація суттєво впливає на формування туристських потоків. Саме релігійні переконання є одним із головних мотивів подорожей. За статистикою, щороку понад 200 млн осіб у світі здійснюють паломництво, з них 150 млн християн, 20—30 млн індуїстів, 40 млн буддистів, мусульман, синтоїстів та ін [5].

1.2. Особливості та регіональні аспекти та розвитку релігійного туризму

Види паломництва науковці зазвичай класифікують за такими ознаками:

1) За кількістю учасників – групові, сімейні та індивідуальні паломництва;

- 2) За тривалістю – короткочасні та тривалі паломництва;
- 3) За сезонністю – цілорічні або приурочені до конкретних релігійних свят;
- 4) За об'єктами відвідування – відвідання конфесійних культових місць (церкви, монастирі, храми) або природних культових місць (гори, озера, річки, ліси, джерела);
- 5) За місцем розташування об'єкта паломництва – внутрішні і зарубіжні паломництва;
- 6) За обов'язковістю – добровільні або обов'язкові паломництва (наприклад, в ісламі паломництво є обов'язковим для кожного правовірного).

Паломники та прочани зазвичай невимогливі до рівня і якості обслуговування, харчування, розміщення. Вони зупиняються на нічліг в келіях монастирів, на території ашрамів, в наметових містечках (під час хаджу, наприклад), можуть ночувати в храмах на підлозі або навіть прямо на вулиці. Вибір їжі зазвичай невеликий, і вона досить скромна. У християнських країнах під час постів їжа пісна, в Індії – вегетаріанська [6].

Основні світові релігії та духовні традиції можна класифікувати на невелику кількість основних груп, хоча це не є єдиною практикою. Ця теорія виникла у 18 столітті з метою визнати відносні рівні ввічливості в різних суспільствах, але з тих пір ця практика втратила репутацію в багатьох сучасних культурах. У світових культурах традиційно існувало багато різних угруповань релігійних вірувань. В індійській культурі різні релігійні філософії традиційно поважалися як академічні відмінності в пошуках однієї і тієї ж істини. В ісламі Коран згадує три різні категорії: мусульмани, люди Книги та ідолопоклонники.

Релігійні традиції поділяються на великі групи в порівняльній релігії, упорядковані за історичним походженням і взаємним впливом. Авраамічні релігії виникли в Західній Азії, індійські релігії на Індійському субконтиненті (Південна Азія) і східноазіатські релігії у Східній Азії. Іншою групою з

надрегіональним впливом є афроамериканська релігія, яка бере свій початок у Центральній та Західній Африці.

Близькосхідні релігії:

Авраамічні релігії є найбільшою групою, і вони складаються в основному з іудаїзму, християнства, ісламу та віри Бахаї. Вони названі на честь патріарха Авраама і об'єднані практикою монотеїзму. Сьогодні щонайменше 3,8 мільярда людей є послідовниками авраамічних релігій і широко поширені по всьому світу, за винятком регіонів Східної та Південно-Східної Азії.

Особливості паломництва в християнстві можуть розрізнятися у різних напрямках, сектах і деномінаціях. Християнство є другою за часом виникнення після буддизму світовою релігією з багатим культурним і духовним спадком. У багатьох країнах світу є численні християнські святині і пам'ятки, культурні цінності представлені в музеях більшості великих міст.

Релігійний туризм мусульман має яскраво виражену паломницьку складову. Кожен мусульманин повинен хоча б раз у житті здійснити паломництво (хадж) в священні міста - Мекку і Медину. Характерна риса - різкий сплеск числа паломників мусульман саме під час хаджу, який буває раз у році, з змінюються залежно від місячного календаря датами. Ці міста дозволяється відвідувати тільки мусульманам, що обмежує екскурсійну складову, оскільки екскурсанти - представники інших релігій не можуть відвідати головні святині ісламу.

Іранські релігії, частково індоєвропейського походження, включають зороастризм, язданізм, уатсдін, ярсанізм.

Гностицизм, включаючи історичні традиції маніхейства та мандеїзму, які й досі живі на Близькому Сході та в діаспорі.

Східні релігії:

Індійські релігії виникли у Великій Індії, і вони, як правило, поділяють ряд ключових концепцій, таких як дхарма, карма, реінкарнація серед інших. Вони мають найбільший вплив на Індійському субконтиненті, Східній Азії,

Південно-Східній Азії, а також в ізолюваних частинах Росії. Основними індійськими релігіями є індуїзм, джайнізм, буддизм і сикхізм.

Буддизм є однією з найстаріших світових релігій. Буддійський світ охоплює багато країн Південної, Південно-Східної та Східної Азії, а також ряд регіонів Росії. Існує безліч буддійських храмів у країнах Західної Європи. За оцінками деяких вчених, у світі налічується понад 325 млн прихильників буддизму. Ця цифра не враховує тих віруючих, які одночасно є послідовниками і буддизму, і інших конфесій. Традиції буддійського паломництва сходять до часу життя самого Будди. Згідно з канонам Трипітака, Будда заповів своїм послідовникам відвідувати місця, де він народився (Лумбіні, Непал), отримав просвітлення (Бодхгая, штат Біхар, Індія), прочитав свою першу проповідь (Сарнатх, близько р. Варакаси, штат Уттар Прадеш, Індія) і пішов з цього світу (Кушинагара, близько р. Горакхпур, штат Уттар Прадеш, Індія).

V, VI, VIII ст. здійснилися паломництва китайських ченців буддистів в Індію. Ченці йшли двома маршрутами. Перший, "північний", маршрут пролягав по Великому шовковому шляху через Афганістан і Пакистан. Другий маршрут - через Південно-Китайське море, Бенгальську затоку.

Тіло Будди після його відходу в нирвану було кремовано, останки розділені на 8 частин і поміщені у ступи. Паломництва в буддизмі почалися з поклоніння останкам Будди. Паломництво в буддизмі полягає у відвідуванні святих місць для отримання духовних результатів, поклоніння і вираження поваги вищим силам. В каноні сказано, що паломник - це той, хто відмовився від світу, а місця паломництва піднімаються сходинками в небо.

Східноазіатські релігії складаються з кількох східноазіатських релігій, які використовують концепцію Дао. Вони включають багато китайських народних релігій, даосизм і конфуціанство, а також в'єтнамські, корейські та японські релігії, які знаходяться під впливом китайської релігійної думки.

Даосизм — це релігія та філософія стародавнього Китаю, яка вплинула на народні та національні вірування. Даосизм пов'язаний з філософом Лао-

цзи, який близько 500 р. до н. написав головну книгу даосизму «Дао де цзин». Даосизм вважає, що люди і тварини повинні жити в рівновазі з Дао, або Всесвітом. Даоси вірять у духовне безсмертя, коли дух тіла приєднується до Всесвіту після смерті. Однією з головних ідей даосизму є віра в балансування сил, або інь і ян. Ці ідеї являють собою відповідні пари, такі як світло і темрява, гаряче і холодне, дія і бездіяльність, які працюють разом для створення універсального цілого. Інь і ян показують, що все у Всесвіті пов'язане і що ніщо не має сенсу саме по собі.

Синтоїзм - релігія, яка виникла в Японії. Зарахована дослідниками релігії як східноазійська релігія, її практикуючі часто вважають її корінною релігією Японії та як природну релігію. Вчені іноді називають своїх практиків синтоїстами, хоча прихильники рідко використовують цей термін самі. Синтоїст не має центрального органу контролю, і серед практиків існує велика різноманітність. Синто є політеїстичним і обертається навколо камі, надприродних істот, які, як вважають, населяють все. Зв'язок між камі та світом природи призвів до того, що синто вважають анімістичним. Камі поклоняються в домашніх святинях камідана, сімейних святинях і громадських святинях джіндзя. Останні укомплектовані священиками, відомими як каннуші, які наглядають за пожертвуваннями їжі та напоїв конкретним камі, закріпленим у цьому місці. Це робиться, щоб культивувати гармонію між людьми та камі та вимагати благословення останніх.

Корінні етнічні релігії, що зустрічаються на всіх континентах, нині маргіналізовані основними організованими конфесіями в багатьох частинах світу або зберігаються як підземні (народні релігії) основних релігій. Включає традиційні африканські релігії, азійський шаманізм, індіанські релігії, традиції австронезійських та австралійських аборигенів, китайські народні релігії та післявоєнний синтоїзм. У більш традиційних списках це іменувалося як «язичництво» разом з історичним політеїзмом.

Африканські релігії:

Релігії племінних народів Африки на південь від Сахари, за винятком давньоєгипетської релігії, яка, як вважається, належить до стародавнього Близького Сходу;

Африканські діаспорні релігії, що сповідуються в Америці, імпортовані в результаті атлантичної работоргівлі 16-18 століть, спираючись на традиційні релігії Центральної та Західної Африки.

Традиційні вірування та звичаї африканських людей є дуже різноманітними віруваннями, які включають різні етнічні релігії. Як правило, ці традиції є усними, а не біблійними і передаються від одного покоління до іншого через народні казки, пісні та свята, включають віру в кількість вищих і нижчих богів, іноді включаючи верховного творця або силу. , віра в духів, шанування померлих, використання магії та традиційної африканської медицини. Більшість релігій можна охарактеризувати як анімістичні з різними політеїстичними та пантеїстичними аспектами. Роль людства зазвичай розглядається як роль гармонізації природи з надприродним.

Новий релігійний рух — це термін, що застосовується до будь-якої релігійної віри, яка з'явилася з 19 століття, часто синкретизуючи, переінтерпретуючи або відроджуючи аспекти старих традицій, таких як айяважі, мормонізм, ахмадія, п'ятидесятництво, політеїстичний реконструкційність тощо [7].

1.3 Чинники розвитку та форми релігійного туризму в Японії

Паломництво є загальноновизнаним аспектом релігійної поведінки, що зустрічається майже повсюдно в релігійних культурах усього світу і часто займає центральне місце в багатьох релігійних традиціях. Так в Японії, де вчені описують паломництво як «один із великих стовпів» японської релігії. Подорожі та відвідування релігійних центрів – чи то одного центру, чи, як це часто буває в Японії, кількох пов'язаних між собою місць – було домінуючою релігійною діяльністю принаймні з раннього періоду Хейан,

коли Буддйський монах Еннн (794-864) описав свою подорож до Китаю та подорожі по Японії в пошуках буддйського закону як «паломництво».

Незалежно від того, чи пов'язані вони з подорожами аскетів до священних гір, подорожами аристократів епохи Хейан до буддйських місць, відомих своєю дивовижною дієвістю, блуканнями збіднілих або хворих селян Токугава на шляху паломництва навколо острова Сікоку, який відвідує члени Церкви, або від нових релігійних течій до священних центрів їхніх вірувань, практика паломництва була постійною ланкою в японській релігійній історії, задіяною та практикуваною членами на всіх рівнях японського суспільства. У той час як важливість паломництва (до якого загального терміну ми включаємо подорожі релігійних побожників, таких як хіджірі, які подорожували як для виконання релігійних аскез і для поширення релігійних вчень, а також подорожі до священних місць звичайних людей) була широко визнана японськими вченими в таких термінах, ця тема до відносно недавнього часу була менш широко висвітлена в західних мовах.

В Японії існують різні типи і форми релігійного туризму або паломництва, такі як сходження до сакральних гірських місць, наприклад паломницький обхід гори Хіей до головних храмів або сакральних центрів різних релігійних організацій, до різних сакральних святинь та храмів та до різних сакральних районів. Також існують паломництва, які поєднують у собі відвідання декількох місць підряд з'єднаним круговим маршрутом навколо головного образу богослужіння, або святої постаті, або груп пов'язаних між собою божеств [8].

Про важливість релігійних подорожей і важливості відвідування священних місць, таких як святині та храми, свідчить те, що в японській мові існує багатий словниковий запас для опису цих практик, усі вони пов'язані з ідеями, викликаними терміном «паломництво». Терміни, що використовуються для позначення процесу або практики паломництва, до певної міри перекриваються, і тому будь-які спроби визначення мають супроводжуватися застереженням, що це не стільки жорсткі правила, скільки

загальні вказівки та вказівки на звичайне використання. Усі наступні терміни можуть бути перекладені або певним чином пов'язані зі словом паломництво:

Джунрей (Junrei) - широко використовується в Японії, коли говорять про конкретні маршрути паломництва, і це передбачає процес відвідування ряду релігійних об'єктів, пов'язаних між собою. Буквально це вказує на поняття ходити навколо (джун) і поклонятися (рей). Хоча в ранньому вживанні, наприклад в період Хейан, він містив наслідки аскетичної практики та відвідування спеціальних місць божественної сили, цей термін більше не обмежується цим використанням. Зараз він найбільш широко використовується для позначення конкретних маршрутів паломництва, які включають ряд місць паломництва, особливо коли маршрут зосереджений на одній фігурі поклоніння, наприклад, Сайкоку джунрей.

Джунпай (Junpai) - містить ті самі значення, що й джунрей, тобто ходити (або слідувати в порядку) і поклонятися, і є загальним загальним терміном, який використовується для практики паломництва. Він також може використовуватися для позначення конкретних паломництв (наприклад, Сайкоку джунпай), але він використовується в цьому значенні рідше, ніж термін джунрей.

Хенро (Henro) - цей термін має широке буквальне значення окружного маршруту або дороги, він відноситься саме до вісімдесяти восьмиетапного паломництва навколо острова Сікоку (Сікоку хенро), яке зосереджується на популярній фігурі Кобо Дайші. Вважається, що цей термін походить від слова хеджі (периферія), дорога навколо Сікоку. Термін хенро також використовується для позначення інших вісімдесяти восьми етапних паломниць з центром Кобо Дайші, які розвинулися в багатьох регіонах Японії. Він також використовується для позначення самих паломників, які здійснюють ці конкретні паломництва.

Хенрекі (Henreki) та джунрекі (junreki) - також є загальними, хоча менш широко вживаними, термінами для релігійних подорожей та паломництва. Їх значення схоже на хенро і джунрей.

Джунро (Junro) - стосується саме маршруту паломництва, але не так широко використовується, як наведені вище терміни.

Мегурі (Meguri) - буквально означає «обійти», мегурі означає паломництво до ряду святинь і храмів. Хоча це ще один загальний термін для релігійних подорожей, він найбільш широко використовується у випадках, коли місця на шляху паломництва не об'єднані своєю відданістю одній фігурі поклоніння, а зосереджені на групі божеств або Будд, які пов'язані між собою. якимось чином. Таким чином, Шичіфукуджін мегурі (Shichifukujin meguri) є паломництвом по місцях, пов'язаних з сімома богами удачі (Шичіфукуджін).

Модé (Mode) - відноситься до відвідування поклоніння в святині чи храмі. Доданий як суфікс до назв священних місць або місцевостей (особливо гірських місць) вказує на особливий шлях поклоніння, тобто паломництво, до цих місць. Таким чином, йдеться про Кумано модé; інші паломництва до священних місць, для яких використовується термін «модé», включають Коясан модé і Конпіра модé. Цей термін можна додати як суфікс, щоб ще більше підкреслити особливі форми релігійних відвідувань: мономодé (здійснення поклонних відвідувань речей), термін, який широко використовувався в період Хейан для паломництва; і хатсумодé, перша святиня (або храм), що відвідується в новому році.

Маїрі (Maïri) - походить від дієслова маїру, що означає «йти», маїрі означає процес і практику здійснення спеціальних відвідин, тобто паломництва, до священного місця, яке зазвичай не відвідуєш у повсякденному житті або яке відвідуєш. з особливої ритуальної нагоди. Таким чином, нерідкі випадки, коли буддійські секти заохочують паломництва до головного храму своєї секти (хонзан маїрі) як засіб заохочення своїх парафіян до поглиблення зв'язків із сектою.

Санкей (Sankei) – об'єднує поняття маїрі та модé. Загалом вказує на загальний процес відвідування святих місць і паломництва.

Хоча ці паломництва загалом мають низку спільних тем і мотивів, вони також мають деякі структурні чи типологічні варіації. Одна з основних відмінностей, яку можна зробити, полягає в тому, що паломництва, які обмежені з точки зору потенційної участі, і ті, які можна описати як потенційно масові паломництва, відкриті для всіх, незалежно від віри чи релігійної приналежності. До першої категорії можна віднести аскетичні паломництва, які обмежуються священнослужителями та релігійними спеціалістами окремих релігійних орденів. Як правило, там, де існують обмеження щодо участі, рівень аскетизму в паломництві, ймовірно, буде підвищений, яскравим прикладом є паломництво на гору Хіей, яке можуть здійснювати лише висвячені монахи Тендай і яке залишається повністю аскетичним у природі. Інші, хоча менш чітко аскетичні, але, тим не менш, обмежені паломництва, включають паломництва, особливо пов'язані з вірою в певну організацію чи рух та з посиленням віри в цей рух. До цієї категорії можна віднести паломництва до священних центрів усталених буддійських сект, які мають на меті піднесення віри членів цих організацій, сходження на гори, пов'язані з певними релігійними групами, як, наприклад, сходження на гору Онтаке, які є особливою особливістю релігійного руху Онтаке-кію, а також паломництва до священних центрів нових релігій (наприклад, до святого центру Тенрікію в Тенрі), які функціонують як центральна релігійна динаміка в рамках таких рухів.

Хоча такі паломництва є важливими в японському релігійному розвитку та відіграють особливу та вирішальну роль у функціонуванні різних релігійних організацій, з якими вони пов'язані, це були добровільні паломництва, такі як паломництво в Ісе та багатооб'єктні паломництва, такі як Сайкоку дзюнрей, Сікоку хенро та різноманітні регіональні «скопійовані» паломництва, які, як правило, залучали найбільший рівень масової участі та

мали найбільший вплив на ширший розвиток японської паломницької культури.

Певною мірою диференціація між маршрутами з одним лінійним і кількома ланцюгами відображає різні нюанси між такими термінами, як, з одного боку, майрі і моде, які більш тісно пов'язані з подорожами до одного сакрального центру, і, з іншого боку, джунрей і хенро, які, як правило, включають в розширений маршрут кілька місць, кожне зосереджено на священному зображенні поклоніння або святій фігурі. Існують і інші можливі диференціації в рамках цієї матриці, такі як ті, які пропонують численні вчені, які намагалися розділити паломництва або паломництва з кількох місць на два основних типи: хозон джунрей (пов'язані відвідування ряду місць, які мають однаковий головний образ поклоніння) і сейсекі джунрей (маршрут із кількох місць, пов'язаний зі святою фігурою, яка не є основним зображенням поклоніння на об'єктах, але забезпечує зв'язування їх усіх).

Вчені виділяють три типи паломництва в Японії: паломництва до сакральних гір, паломництва основані на вірі в конкретне божество, яке є образом поклоніння в певних сакральних місцях, та паломництва основані на відвіданні сакральних місць, пов'язаних зі харизматичними святими постатями (сейсекі джунрей). Вчені відокремлюють від гірських паломництв ті, що проходять по круговим маршрутам, що об'єднують собою групи сакральних місць та божеств. Існують такі групи об'єктів паломництва як сім богів удачі (Шичіфукуджін) і тринадцять Будд (джусан бутсу), кожна з яких зосереджена на паломництві в Японії. Ще один структурний аспект паломництва з кількома об'єктами, який заслуговує на увагу, полягає в тому, що вони надають паломнику більше можливостей і вибору з точки зору виконання цих маршрутів, ніж маршрутів в одному місці. Хоча в багатьох маршрутах із кількома об'єктами окремим місцям присвоюються номери, це не означає, що паломники мають пройти певний маршрут, а скоріше такий, який є зручним для паломників. Популярність таких паломництв, як Сікоку та Сайкоку, ґрунтується на історичних обставинах, які вказують на

найзручніший маршрут подорожі для паломників, які приїжджають до цих паломницьких районів із основних центрів населення, і насправді паломник має свободу вибирати, в якому порядку він перебуває. Відвідуватиме сайти в залежно від його власного бажання.

Маршрути з кількома об'єктами також демонструють ще одну характеристику, не пов'язану з паломництвом в одному місці: свободу паломника виконувати паломництво не в одну подорож, а, якщо вони того бажають, у декілька з них, які можуть розтягнутися на тривалий період часу. Оскільки увага зосереджена на відвідуванні всіх місць, кожне з яких є однаково важливим і вирішальним у ширшій структурі паломництва, ці паломництва багато в чому можна розглядати як цілий ряд подорожей від місця до місця, які разом складають паломництво в цілому. Такий зразок практики можна побачити, наприклад, у Сайкоку та Сікоку. Хоча багато паломників можуть здійснювати ці паломництва за одну подорож, звичай робити це поетапно також широко поширений. У Сікоку, наприклад, поширені паломництва по 88 місцям через чотири провінції (тепер префектури) острова, і звичай існував з епохи Токугава, коли паломники, особливо ті, які проживають у Сікоку, не мали часу чи грошей, щоб пройти весь маршрут, відвідувати місця одного провінція в той час - практика, відома як іккоку майрі або паломництво в одну провінцію. Таким чином, об'єднавши чотири таких паломництва до кожної провінції чи префектури по черзі, можна було б пройти маршрут поетапно [9].

Загалом, в Японії паломництво як релігійний туризм займає особливе місце на протязі багатьох століть. Країна багата на релігійні пам'ятки як природнього, так і антропоморфного походження, багато з яких збереглися в первозданному виді до цього дня.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЯПОНІЇ

2.1. Законодавча база та державна політика у сфері туризму в Японії

Соціально-економічне середовище, що оточує Японію, є грізним, що формується такими факторами, як значне скорочення населення, старіння суспільства та довгостроковий державний борг, еквівалентний 170% ВВП.

Тому важливо, щоб держава ефективно використовувала такі активи, як людські, технологічні та туристичні ресурси, щоб забезпечити стійке майбутнє. Таким чином, побудова туристичної нації з її спроможністю відродити регіональну економіку, створити робочі місця та підвищити двостороннє міжнародне взаєморозуміння є ключовим компонентом Японії в 21 столітті, і буде лише зростати як національна стратегія.

Створене як зовнішній орган Міністерства землі, інфраструктури, транспорту та туризму в 2008 році, Японське туристичне агентство займає провідну роль у туристичній політиці та представляє уряд з питань, що стосуються туризму та популяризації Японії як туристичної дестинації. Японське туристичне агентство очолює комісар. Національна туристична організація Японії відповідає за виконання проекту Visit Japan та інших маркетингових заходів, включаючи просування на ринок MICE. Це включає залучення відвідувачів до Японії за допомогою закордонних медіа-кампаній та виставок на закордонних туристичних ярмарках. Органи місцевого самоврядування покращують місцеві туристичні ресурси, організують заходи та акції, керують розвитком людських ресурсів. Національний уряд пропонує підтримку для розвитку таких регіональних ініціатив, включаючи консультаційні послуги, надання статистичних даних, ініціювання загальнообласного співробітництва та підтримку ініціатив регіонального розвитку.

Уряд Хатоями, який був при владі з вересня 2009 року по червень 2010 року, позиціонував туризм як основну сферу економічного зростання. Під керівництвом міністра Сейдзі Маехари в жовтні 2009 року Міністерство землі, інфраструктури, транспорту та туризму запустило Раду зі стратегії розвитку МЛІТ для вивчення конкретних заходів для стратегії розвитку туризму. Крім того, у грудні 2009 року було створено Офіс сприяння туризму під керівництвом міністра Маехара, який створив єдину урядову структуру для розвитку туристичної нації.

Рис. 2.1 Організаційна схема органів туризму Японії

Джерело: власна розробка

У березні 2013 року була створена Рада міністрів з сприяння Японії як туристично-орієнтованої країни, щоб об'єднати зусилля уряду у сфері туризму. Міжміністерський бюджет дав багато проектів, і ця бюджетна політика зберігалася до цього року, включаючи субсидію міжнародної туристичної підтримки історичних ландшафтів. Японське туристичне агентство відіграє координаційну роль з питань туризму з відповідними урядовими міністерствами (Рис. 2.1) [9].

З огляду на цю серію розробок, Японія зосереджується на ринках Східної Азії, включаючи Китай. Акцент робиться на заходах, спрямованих на сприяння в'їзним подорожам до Японії, з повним циклом PDCA для перевірки ефективності таких дій, а також на підтримці регіональних зусиль щодо розвитку туристичних напрямків. Уряд продовжуватиме створювати туристичні заходи, які дають результати, відповідно до місії досягнення стратегії зростання.

Бюджет Японського туристичного агентства на 2017 рік становить 25,6 мільярда йен (більш ніж вдвічі порівняно з бюджетом 2015 року в 10,4 мільярда йен), розподілений таким чином: 9,4 мільярда йен для політики сприяння в'їзному туризму; 8,6 млрд. йен на підтримку розвитку туристичної інфраструктури; 2,8 мільярда йен на підтримку розвитку туризму в регіонах і 4,6 мільярда йен для відродження регіону Тохоку.

Основними чинниками дуже позитивного зростання міжнародних прибутків за останні кілька років є пом'якшення візових обмежень та розширення системи безподаткового обслуговування іноземних туристів, а також покращення інфраструктури та краща реклама.

Деякі з основних проблем і викликів: створення туристичних зон міжнародної привабливості, розвиток людських ресурсів для туристичної індустрії та інвестування в додаткову відповідну інфраструктуру.

Туристична політика та планування керуються загальнодержавною стратегією економічного зростання, Японською стратегією відродження 2016 року – на шляху до 4-ї промислової революції. Це має на меті досягнення

«найбільшої післявоєнної мети: 600 трильйонів ієн ВВП», зосередившись на наступних трьох проблемах:

- Стратегічне створення нових перспективних ринків зростання;
- «Промислова революція» для подолання нестачі робочих рук і обмежень заробітної плати, які є результатом скорочення населення;
- Розвиток персоналу для підтримки нових індустріальних структур.

Щодо нових перспективних ринків, що розвиваються, було створено 10 державно-приватних стратегічних проектів, одним із проектів яких є реалізація Японії як країни, орієнтованої на туризм. Туризм є козирем для відродження регіону і розглядається як ключовий стовп у стратегії зростання.

Роль місцевого самоврядування полягає в підвищенні привабливості місцевих напрямків. Національний уряд пропонує підтримку для активізації регіональних ініціатив шляхом надання статистичних даних, ініціювання загальнообласного співробітництва та підтримки регіонального розвитку [10].

Щоб реалізувати політику, спрямовану на те, щоб стати країною, орієнтованою на туризм, Кабінет міністрів затвердив новий «Базовий план заохочення нації туризму», який визначає цю політику, яку має запровадити весь уряд. План, який діє на 2017-2022 роки, встановлює чотири основні національні політики:

- Розвиток економіки приватного сектора;
- Сприяння міжнародному взаєморозумінню;
- Підвищена стабільність цивільного життя;
- Заходи протидії ризику пожеж та аварій.

Крім того, урядовий план дій щодо туристичної політики в «Програмах реалізації бачення туризму 2017» містить конкретну політику на наступні роки і рухається до реалізації цього бачення.

Японія працює над різними ініціативами, щоб стати туристичним місцем світового рівня. Це передбачає підготовку додаткової інфраструктури для прийняття очікуваного збільшення іноземних туристів, розселення

туристів у місцеві райони, активізацію туризму в районах, постраждалих від стихійного лиха, і вирішення мінливих потреб туристів.

У деяких частинах Японії важливим питанням є можливість розміщення. Додаткову потужність надають нові платформи для розміщення, але вони потребують регулювання. У відповідь у червні 2017 року було введено Закон про приватне житло, який набув чинності з червня 2018 року. Цей новий закон визначає набір правил для роботи приватного житла. Він забезпечує системи сповіщення та реєстрації спеціально для операторів приватних будинків і для агентств, які виступають посередниками між гостями та операторами [11].

2.2. Аналіз сучасного стану розвитку релігійного туризму в регіоні в умовах карантинних обмежень

Одним з головних пріоритетів сучасного розвитку релігійного туризму Японії є забезпечення збереження первозданного стану туристичних ресурсів, більшість з яких є частиною Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Більшість древніх храмів та пам'яток існують пліч-о-пліч з унікальними природними ресурсами. Тому серед пріоритетів повинні бути екологічні фактори розвитку: оптимальне антропогенне навантаження на природні ресурси території, диверсифікація видів туризму, формування екологічно збалансованих туристичних напрямів, що дасть змогу досягнути розвитку релігійного туризму шляхом використання оригінальних туристичних ресурсів.

Острівне положення Японії та близькість з іншими густонаселеними азійськими країнами за сприятливих умов співпраці забезпечує розвиток її туристичної сфери та стабільний туристичний потік.

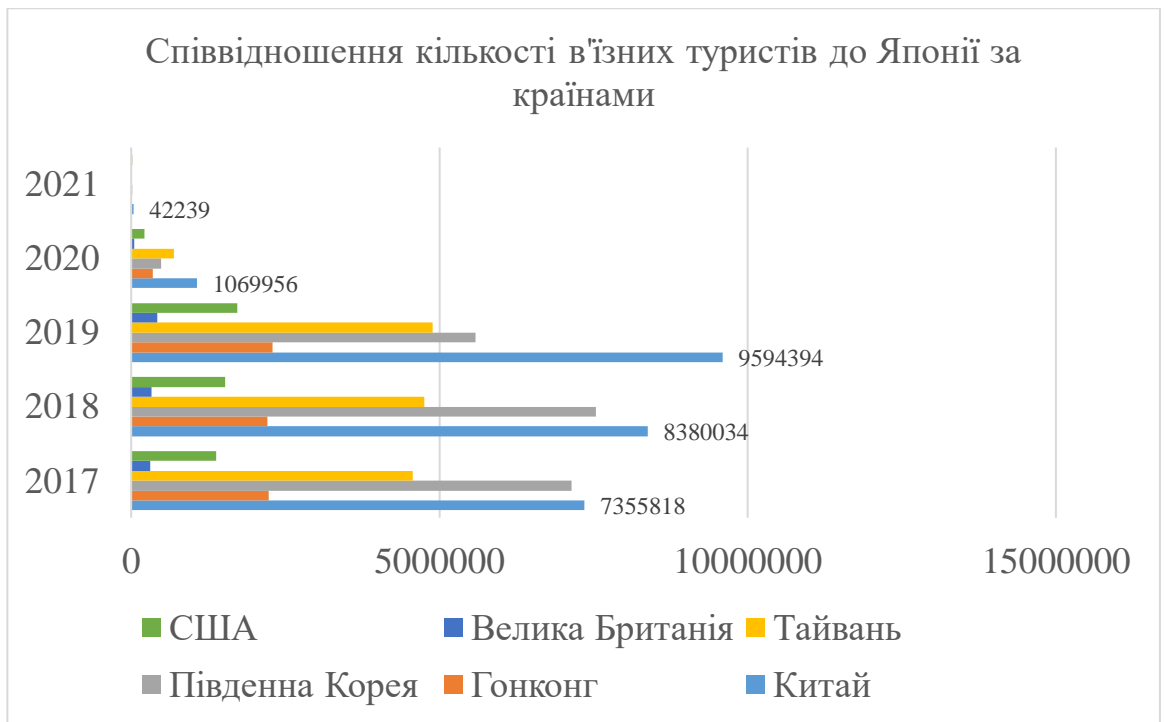

Рис. 2.2 Співвідношення кількості в'їзних туристів до Японії за країнами

Джерело: [12]

Рис.2.3 Загальна кількість іноземних туристів за 2017-2021 роки

Джерело: [12]

Рис.2.4 Загальна кількість внутрішніх туристів за 2017-2021 роки

Джерело: [12]

Більшість в'їзних туристів до Японії складають громадяни Китаю, Гонконгу, Південної Кореї, Тайваню, Об'єднаного Королівства та Сполучених Штатів Америки (Рис.2.2) [12].

Як можна побачити зі статистичних даних, епідеміологічний чинник (COVID-19) мав колосальний негативний вплив на туристичну індустрію Японії. Кількість іноземних туристів (рис.2.3), які відвідують Японію, зростала до 2019 року, але в 2020 році зменшилась до 4 115 828. Хоча зниження спостерігалось через SARS (важкий гострий респіраторний синдром) у 2003 році, пандемію свинячого грипу у 2009 році та Великий східнояпонський землетрус у 2011 році, вплив COVID-19 є унікальним і завдав серйозного удару по бізнесу, пов'язані з туризмом, які залежать від іноземних відвідувачів Японії. Попит на подорожі буквально зник, тому що туристичний продукт не можна було реалізувати. Дохід від іноземних

відвідувачів Японії в 2020 році оцінюється в ¥0,7 трлн, що на 85% менше, ніж у попередньому році (.Велика частина споживання, викликана іноземними відвідувачами Японії, що називають іноземним попитом, була втрачена.

Кількість банкрутств у туристичній індустрії у 2020 році склала 26 (на 4,0% більше, ніж у попередньому році), з яких сім пов'язані з поширенням COVID-19. Хоча пандемія COVID-19 менше впливає на кількість банкрутств, ніж індустрія розміщення, туристичні агенції розпочали структурні реформи, які мають на меті внести значні доповнення. Найбільша компанія JTB очікує рекордного дефіциту в розмірі ¥100 мільярдів у фінансовому році, що закінчиться на березень 2021 року, що стане найбільшим за всю історію. Таким чином, JTB зменшить свій капітал з 2,3 млрд.¥ до 100 млн.¥, щоб перекласифікувати себе як мале та середнє підприємство, зменшити податкове навантаження та забезпечити кошти для компенсації очікуваних величезних втрат. KNT-CT Holdings, яка володіє Kinki Nippon Tourist and Club Tourism, очікує неплатоспроможність у розмірі понад 9,6 мільярдів ієн у фінансовому році, що закінчиться березень 2021 року. Окрім посилення клубного туризму, компанія розпочала фундаментальні реформи, консолідувавши свій бізнес Kinki Nippon Tourist, скорочуючи персонал та закриваючи велику кількість магазинів. Закордонні поїздки японців були обмежені, а внутрішній туристичний ринок також заборонений від подорожей по префектурах. Ринкове середовище продовжує залишатися суворим для туристичних компаній, які мають структуру, в якій прибутки збільшуються, коли клієнтів відправляють на великі відстані. Проте погашення кредитів на підтримку фінансування COVID-19 наближається, і є занепокоєння, що туристичні агенції, фінансування яких перевищує межі організаційних можливостей, підуть на «відмову від банкрутства».

Згідно з результатами розширеного аналізу JTBФ двох регулярних опитувань («Опитування поінформованості про подорожі» та «Польове опитування щодо подорожей»), було виявлено наступні відмінності у

здійсненні японських внутрішніх поїздок у серпні 2019 року до COVID-19 та серпні 2020 року під час COVID-19 пандемія.

Подорожі в межах регіональних блоків значно зросли. Для Хоккайдо, де відсоток подорожей в межах регіонального блоку був високим і становив 53,8% станом на серпень 2019 року, майже 100% відповіли, що подорожі в межах Хоккайдо відбувалися станом на серпень 2020 року. Так само в Тохоку він змінився з 53,0% до 75,0%; у Кюсю/Окінава вона змінилася з 58,8% до 81,8%; а в Канто, який був широкомасштабним ринком клієнтів по всій країні, він змінився з 25,9% до 51,6%; у Чібу він змінився з 37,4% до 72,4%; у Кінкі він змінився з 29,8% до 44,9%; а в Тогоку-Сікоку він змінився з 32,2% до 57,5%. Мікротуризм став основним на тлі самообмеження подорожей через кордони префектур.

Що стосується діяльності в туристичних напрямках, то збільшилася кількість відвідувань природи, мальовничих місць та гарячих джерел, які посіли перше та друге місце в опитуванні в серпні 2019 року, а кількість прогулянок містом та відвідувань історико-культурних пам'яток зменшилась. Зменшилась кількість двох-трьох ночей, зросла кількість ночей. Серед використовуваних засобів розміщення використання курортних готелів, бізнес-готелів та міських готелів зменшилося, тоді як використання постійних дворів зросло, причому на дрібні готелі припадає від 10,2% до 18,1% від загального обсягу поїздок у мікротуризмі. Що стосується супутників, то зросла кількість пар і сімей, а кількість одиночних мандрівників та поїздок з друзями та знайомими, які збільшувалися до COVID-19, зменшилась.

Попит на приватні автомобілі значно зріс як основний засіб пересування на туристичних напрямках, при цьому рівень використання 45,3% у серпневому дослідженні 2019 року зріс до 69,7% в опитуванні в серпні 2020 року. Використання орендованих автомобілів також зросло з 1,6% до 2,9%, що вказує на те, що краще використовувати транспортні

засоби, де ви можете подорожувати лише з супутниками. Однак використання поїздів, літаків та автобусів зменшилося [12].

Рис. 2.5 Співвідношення кількості в'їзних туристів до внутрішніх
Джерело: [13][14]

Згідно зі статистичними даними (Рис.2.5), в Японії переважає в'їзний туризм, але після введення карантинних обмежень внутрішній туризм майже зрівнявся із в'їзним по показникам [13][14].

2.3 Найбільші релігійні центри Японії

Японія – країна, що має тисячолітню історію релігії зі своїми звичаями та ритуалами, що існують і сьогодні. Одним з головних звичаїв є паломництво, яке проводиться по всій території Японії. Так як Японія має дві основних релігії – синтоїзм та буддизм, храми та сакральні місця цих релігій існують поруч на протязі багатьох віків. Найпопулярніші з цих місць і відіграють найбільшу роль в розвитку релігійного туризму та паломництва в Японії. Найбільшими релігійними центрами Японії є префектури Нара, Кіото, Чіба, Осака та місто Токіо (Рис. 2.4) [15].

На сьогоднішній день найбільшим центром паломництва в Японії є місто Нара, яке є однією зі стародавніх столиць Японії (710-784 роки). Щороку її відвідує понад 3 млн паломників. Впродовж середньовіччя Нара була місцем заточення непокірних аристократів і самураїв у монастирі. В XIX столітті воно залишалось невеликим провінційним містом. З другої половини XX століття місто знову почало активно розвиватися, особливо за рахунок туризму. Кількість відвідувачів особливо зросла після занесення історичної частини міста до списку світової спадщини ЮНЕСКО. Біля монастирів і храмів постійно багато оленів, які вважаються «посланцями богів». Вони не лякаються людей, а навпаки, підходять до них, вимагаючи харчів. В місті Нара знаходиться найбільша статуя Великого Будди в Японії, яка знаходиться в головному залі монастиря Тодайджі. Будівництво храму було завершено в 752 році і з тих пір він продовжує залишатися релігійним місцем. Основні визначні пам'ятки включають будівлі, які були відновлені після знищення пожеж, викликаних війнами, Дайбуцу (великий Будда), шедеври геніїв Ункей і Кайкея, а також статуї божеств-охоронців [16].

Рис.2.6 Рейтинг відвідуваності туристами найпопулярніших префектур Японії за 2019 рік

Тодайдзі — це культурна цінність у Нарі, яка внесена до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Він є домом для незліченних творів мистецтва та споруд, які вважаються національними скарбами, і сповнений об'єктів надзвичайно важливої культурної цінності. Тут можна відчутати атмосферу багатовікової історії в таких об'єктах, як головна будівля храму, в якій знаходиться найбільший храм Японії, і Дайбуцу (велика статуя Будди). В історичній та буддистській літературі статуя відома як Сидячий Будда Вайрочана. На висоті 8,4 метра знаходяться величезні дерев'яні зображення божеств-охоронців (національних скарбів), що обрамляють Нандаймона з обох боків. Записи показують, що ці фігури були створені буддійськими скульпторами Ункей та Кайкеєм та їхніми 13 учнями всього за 69 днів протягом періоду Камакура в 1208 році. Ці яскраві та могутні статуї стоять, зафіксовані в мить, коли їхній одяг майорить у вітер. Вони настільки реалістичні, що можна побачити навіть їхні кровоносні судини. Образ могутнього Рікіші є шедевром мистецтва середини періоду Камакура [17]. За даними 2019 року Нара відвідало 14,3% від всіх в'їзних туристів Японії, завдяки чому вона посідає 5 місце серед всіх префектур Японії за кількістю відвідувань туристами [18].

Префектура Кіото також є важливою префектурою для релігійних відвідувань. Історія Кіото почалася від заснування столиці Хейянкйо в 794 році, якою керував імператор Канму. Передача капіталу зазвичай відбувається тоді, коли потрібно змінити спосіб політики. Роль релігій в кожній епосі була важливою. Під час епохи Камакура та Муромачі (1185 – 1573) кілька видів дзен-буддизму були імпортовані з Китаю. У той час як в Кіото (1399 – 1573) було розміщено уряд сьогунату, культура Кітаяма і Хігасіяма вирости, і було створено багато великих храмів дзен. Багато насильницьких діячів і правителів тієї епохи вірили в релігію і поклалися на неї так само, як і вельможі в епоху Хейян для езотеричного буддизму [19].

В Кіото знаходиться Тенрюдзі - найважливіший храм в районі Арашіяма. Він займав перше місце серед п'яти великих храмів дзен міста, а

тепер зареєстровано як об'єкт всесвітньої спадщини. Тенрюдзі є головним храмом власної школи в секти Рінзай дзен японського буддизму.

Тенрюдзі був побудований в 1339 році правлячим сьогуном Асікага Такаудзі. Такаудзі присвятив храм імператору Го-Дайго, який щойно помер. Дві важливі історичні постаті були союзниками, поки Такаудзі не обернувся проти імператора в боротьбі за панування над Японією. Побудувавши храм, Такаудзі мав намір заспокоїти дух колишнього імператора. Будинки Тенрюдзі неодноразово страждали від пожеж і війн протягом століть, і більшість сучасних залів, включаючи головний зал (Ходжо), зал для малювання (Сьоін) і храмову кухню (Курі) з її характерною маленькою вежею, датуються відносно останнім періодом Мейдзі (1868-1912). Храм Тенрюдзі займає перше місце серед п'яти великих храмів дзен Кіото і славиться садом у стилі прогулянок. На відміну від храмових будівель, сад Тенрюдзі зберігся протягом століть у своєму первісному вигляді. Створений відомим садовим дизайнером Мусо Сосекі, який також спроектував сади Кокедери та інші важливі храми, прекрасний ландшафтний сад має центральний ставок, оточений скелями, соснами та лісистими горами Арашіяма. Мусо Сосекі також був першим головним священиком Тенрюдзі [20].

Чіба займає третє місце серед найвідвідуваніших префектур Японії. Найбільшим релігійним центром Чіба є гора Наріта-сан та храм Шиншо-джі, що знаходиться на ній [21]. Територія навколо храму колись процвітала рьоканами (японські громадські лазні), і тому тут було багато закладів харчування, щоб розслабити втомлених мандрівників. В храмі можна спостерігати шакйю — це робота ручного копіювання сутр, або слів Будди. Виконання шакйю тихо, не заважаючи, заробляє прихильність Будди, і в останні роки це стало популярним як спосіб розслабитися. Існують також молитовні ритуали Гома, звичай, який відбувається щодня з тих пір, як Наріта-сан було відкрито вперше. Це молитовне служіння, яке триває з ери Хейан, коли був побудований Наріта-сан. Багато людей приходять

помолитися в разі неприємностей або досягти бажаного. У рамках цих ритуалів є вогняна церемонія. Під час церемонії розпалюють багаття, над якими тримають цінності людини (гаманці тощо), що приносить удачу від Фудо Мю. Якщо ви не хочете цього робити, ви можете придбати оберег Гома (платно). Будь-хто може взяти участь у молитовних ритуалах Гома, на які можна подати заявку на прийомі в залі Хон-до [22].

Храм Шитенно-джі в префектурі Осака є найстарішим в Японії, побудований в 593 році принцем Тайші Шотоку у його прагненні створити нову націю з центром імператора. Він був побудований, щоб забезпечити порятунок світу. Це був перший справжній буддистський храм Японії, побудований у 593 році принцом Шотоку на честь чотирьох небесних царів. Центральні ворота, п'ятиповерхова пагода, головний зал Кон-до і лекційний зал Кодо розташовані в лінію, звернену з півдня на північ, все оточені коридором, дорогоцінною архітектурною формою, яку можна побачити в Китаї та на Корейському півострові з 6-7 століття, як переважаючий стиль в Азії, приніс до цих часів. Як місце для втілення фундаментальних принципів буддизму на практиці було створено чотири установи: Кьоден-ін для сповідання буддизму, Сейяку-ін для видачі ліків, Рьобьо-ін для лікування хворих і Хіден-ін для розміщення літніх людей та ті, хто не має сім'ї, приміщення, подібні до нинішніх соціальних закладів. Багато будівель у храмі згоріли через війну та інші лиха, а теперішні будівлі були відновлені в 1963 році [23].

Найважливішим релігійним центром столиці Японії, Токіо, є синтоїстський храм Мейджі, розташований в районі Шибуйя, який присвячений обожненим духам імператора Мейдзі та його дружини, імператриці Шокен. У храмі немає могили імператора, яка знаходиться в Фушімі-момояма, на південь від Кіото. Храм Мейджі розташований у лісі, який займає площу 70 га (170 акрів). Ця територія вкрита вічнозеленим лісом, який складається з 120 000 дерев 365 різних видів, які були пожертвовані людьми з усіх куточків Японії, коли була заснована святиня.

Багато хто відвідує ліс як зону відпочинку в центрі Токіо. Вхід до комплексу святинь веде через міст Джінгу Баші. Храм Мейджі розташовано поруч із парком Йойогі, який разом є великою лісистю територією. Входи відкриваються на сході сонця і закриваються на заході сонця [23].

Також не менш важливим місцем паломництва в Японії є гора-вулкан Фудзі. Приблизно в одинадцятому столітті виверження стихли, і гора Фудзі стала священним місцем для Шугендо. На вершині гори був побудований храм для проходження навчання гірських подвижників, а в п'ятнадцятому столітті звичайні люди почали здійснювати паломництво на гору (або тохай) під проводом гірських подвижників. Такі групові паломництва, відомі як Фудзі-ко, пізніше стали організовуватись по всій країні, ставши дуже популярними серед мас у період Едо (1603–1867). Часто, оскільки лише представники сіл могли брати участь у паломництві Фудзі-ко, люди, які не могли піти на гору Фудзі, будували кургани або мініатюрні копії, відомі як Фудзізука, щоб вони могли піднятися на місці. Фудзізука навіть були побудовані в далеких місцях, звідки не було видно гори Фудзі, що говорить нам про те, наскільки шанована гора по всій Японії.

Навіть зараз, піднявшись на гору Фудзі, можна зустріти паломників Фудзі-ко, які одягнені в білі шати і несуть палиці паломників, які співають «роккон-сьоджо» на манер гірських подвижників у давнину. «Роккон» означає «шість коренів» зору, слуху, нюху, смаку, дотику та усвідомлення, а «сьоджо» означає «очищення». Завдяки повторюваному співу «сьоджо» для очищення цих шести коренів тіло і розум очищаються духовною силою гори [25].

Японія, як острівна країна з порівняно невеликою площею, насичена релігійними пам'ятками та релігією в своїй культурі. Паломництво як релігійний туризм широко розвинене і займає особливе місце в житті як японців, так і тих, хто цікавиться історією та культурою Японії.

РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В ЯПОНІЇ

3.1. Проблеми розвитку релігійного туризму в Японії на основі SWOT-аналізу

Туризм з кожним роком стає все популярнішим, навіть попри карантинні обмеження. Люди шукають нових вражень, хочуть відвідати нові локації та спробувати нові способи задовольнити свої потреби. Релігійний туризм, попри те що є нішевим видом туризму, має свою здебільш постійну аудиторію і, як будь-які інші види туризму, має свої переваги і недоліки.

SWOT-аналіз – це метод аналізу, що дозволяє провести детальне дослідження явища, виявити сильні та слабкі сторони шляхом порівняння їх кількості та значущості, а також можливості розвитку та загрози.

Таблиця 3.1

Переваги та недоліки релігійного туризму в Японії

Переваги	Недоліки
Давня історія релігійного туризму	Мала кількість персоналу, що володіє англійською або іншими європейськими мовами
Підтримка від влади	Мала варіативність видів активностей
Постійна аудиторія	Недостатній рівень просування
Популяризація культури та традицій	Особливості менталітету
Відомі фестивалі	Високі ціни
Високий рівень кримінальної безпеки	Природні катаклізми та інфекційна загроза

Джерело: власна розробка

Релігійний туризм в Японії та світі має такі переваги:

1) Релігійний туризм – різновид туризму, який має давню історію не тільки в Японії, а й по всьому світу. Дослідниками відзначається багато зв'язків між зародженням туризму та паломництвом, яке в більшості своїй і являє собою релігійний туризм. Ще з давніх часів ченці та паломники подорожували на великі відстані задля вшанування богів. В більшості країн світу ця практика існує і по сьогодні.

2) Релігійний туризм сприяє тому, що місцева влада та держава піклується про історичні релігійні пам'ятки та сакральні місця, виділяє кошти на реставрацію та підтримку гарного стану будівель, створюються нові заклади розміщення та заклади харчування, будуються зручні дороги до сакральних місць.

3) Релігійний туризм в Японії має постійну аудиторію, наприклад люди, що займаються паломництвом поколіннями, ті, хто щорічно приїздить до конкретних храмів щоби помолитися та попросити удачі на рік.

4) Релігійний туризм популяризує національну культуру та традиції. Завдяки релігійним подорожам туристи дізнаються про історію, культуру та специфіку релігії того чи іншого регіону, використовують соціальні мережі задля того щоби поділитися враженнями та набутими знаннями про культуру з іншими користувачами, чим розповсюджують інформацію та залучають нових туристів зі всього світу.

5) Японія славиться своїми фестивалями, в тому числі і релігійними. В країні є велике різноманіття як великих так і локальних фестивалів. Фестивалі в Японії базуються на одній головній темі і доповнюються іншими активностями: їжею, різноманітними ритуалами, сувенірами. Фестивалі проводяться як на вулицях, так і на територіях храмів та святинь. В країні святкують буддистські та синтоїстські фестивалі, які приваблюють як внутрішніх туристів – японців та іноземців, що живуть в Японії, та туристів з-за кордону. Наприклад, фестиваль Омізуторі, також відомий як фестиваль «малювання священної води», який проходить протягом 2 тижнів у березні в

місті Нара. Буддійське свято — це церемонія очищення людей від гріхів і принесення весни до нового року; як тільки фестиваль закінчується, сезон цвітіння сакури цвіте. Під час цього фестивалю відбувається багато різних подій, але найвідомішим є Отамінсацу. Під час Отамінсацу гігантські факели довжиною до 8 метрів піднімаються на верхню частину балкона і опускаються до натовпу, що, як вважають, дарує людям безпечний, здоровий і щасливий рік.

б) Високий рівень безпеки в країні. Японська влада та поліція забезпечує рекордно низькі показники злочинності в країні – коефіцієнт складає 0,26 злочинів на 100 тис.чол. населення. Не менш важливим є дії японської влади щодо карантинних обмежень – з 2019 по 2021 рік в Японії були повністю закриті кордони для туристів для запобігання розповсюдження інфекції.

Другий етап SWOT-аналізу – визначення слабких сторін явища релігійного туризму в Японії. До слабких сторін можна віднести чинники, які заважають розвитку релігійного туризму. До таких чинників можна віднести:

1) Мала кількість обслуговуючого персоналу, який володіє іншими мовами. В релігійному туризмі та в цілому в Японії хоча б англійською на розмовному рівні володіє мала частина населення. Це спричинено культурними відмінностями. Коли справа доходить до спілкування англійською, багато японських студентів, як правило, хвилюються, що вони можуть спотикатися зі своїми словами або не висловлюватися ясно; тому вони взагалі ухиляються від розмови англійською. Однак, вирішуючи проблеми студентів, викладач англійської мови може допомогти розробити когнітивні, ефективні та поведінкові стратегії, за допомогою яких учні зможуть впоратися з тривогою, яку вони відчують в англійських класах. «Демотивація може негативно вплинути на ставлення та поведінку учня, погіршити групову динаміку в класі та мотивацію вчителя, а також призвести до довгострокових і широко поширених негативних результатів навчання». Окрім допомоги учням у вирішенні їхніх занепокоєнь, вчитель також

повинен мати належне володіння. гарне уявлення про стратегії навчання учнів та їхню мотивацію, щоб він чи вона могла зосередитися на «позитивних мотиваціях, які будуть корисними учням у отриманні нової інформації та зменшити наслідки негативних мотивацій, які можуть заважати навчанню». оволодіння учнями другою мовою».

2) Мала варіативність активностей в релігійному туризмі. Хоча в різних храмах Японії зустрічаються різні види поклоніння або “спілкування” з богами, в цілому релігійний туризм не може запропонувати такий вибір активностей і розваг, як, наприклад, пляжний туризм.

3) Недостатнє просування релігійного туризму. Порівняно з іншими видами туризму в Японії, релігійний туризм страждає від недостатньої кількості реклами. Також просуванню може заважати те, що майже всі таблички, надписи і т.д. біля або про сакральні дестинації написані на японській мові, написання якої кардинально відрізняється від європейських мов, що може відлякувати деяких туристів.

4) Особливості менталітету населення. Японія – острівна країна з багатою історією, яка більшу частину свого розвитку була закритою для інших країн, сформувала особливий менталітет, культурні особливості та специфіку спілкування, які кардинально відрізняються від, наприклад, європейських країн, що може принести дискомфорт та викликати відторження у деяких туристів. Японське суспільство, як правило, є колективістським, коли люди часто розглядають себе та інших як членів колективної одиниці або групи (будь то групи друзів, знайомих, сімейна група чи більш широка соціальна група). У цьому сенсі члени групи несуть колективну відповідальність за виконання та дії окремої людини. Наприклад, якщо один або кілька членів групи поведуться погано, усі інші колективно звинувачуються. У свою чергу, гармонія (ва) є важливою частиною міжособистісних стосунків. Як культурна концепція, гармонія передбачає відчуття єдності та відповідності всередині групи, завдяки чому взаємозалежність може бути підкреслена над незалежністю.

5) Висока вартість послуг. Через особливості розвитку економіки Японії, інфляцію та економічну кризу, в країні сформувалася валютна політика, яка в порівнянні з європейськими країнами призводить до великої різниці в цінах на послуги.

6) Природні катаклізми та інфекційна загроза. Японія особливо вразлива до стихійних лих через свій клімат і топографію, і вона пережила незліченну кількість землетрусів, тайфунів та інших видів катастроф. Ряд факторів сприяє високій захворюваності на стихійні лиха в Японії. По-перше, країна схильна до екстремальних кліматичних коливань, таких як сезонні дощі та тайфуни, а також сильні снігопади на березі Японського моря архіпелагу. По-друге, рельєф Японії нерівний, є багато розломів і крутих схилів. По-третє, Японія розташована в Тихоокеанському поясі землетрусів і часто зазнає землетрусів, а її складна берегова лінія вразлива для цунамі. І по-четверте, Японія розташована в районі Тихого океану, в якому зосереджені майже всі вулкани світу, і має 83 діючі вулкани - десяту частину всього світу.

Через протидію коронавірусній інфекції в'їзд до Японії туристів заборонений, а громадяни країни, перетинаючи японський кордон, мають пройти жорсткий інкубаційний період після прильоту. Він включає в себе ізоляцію в готельному номері на 2 тижні і декілька здач тестів на коронавірус.

3.2. Обґрунтування перспективних напрямків та інноваційних проектів в релігійному туризмі Японії

Не зважаючи на чинники, які гальмують розвиток релігійного туризму в Японії, існують шляхи, за допомогою яких він розвиватиметься. Основною метою уряду Японії повинне бути створення конкурентоспроможного туристичного продукту

Японський уряд визначив туризм як опору своєї стратегії зростання та ключ до відродження регіону. У березні 2016 року на «Раді дизайну туристичного бачення для підтримки завтрашнього дня Японії» вона поставила за мету 40 мільйонів іноземних відвідувачів до Японії до 2020 року і 60 мільйонів до 2030 року. З іншого боку, через вплив коронавірусу, вхідний попит з усіх напрямків значно знизився. Також відбулося значне падіння внутрішнього туристичного попиту через вплив скасування подорожей, небажання бронювати номери та самообмеження при пересуванні. Це серйозно вплинуло не тільки на індустрію подорожей та розміщення, але й на місцевий транспорт, ресторани та продаж товарів. Залежно від ситуації з коронавірусом та відновлення попиту на поїздки уряд планує підготувати ініціативи для повноцінного відновлення в'їзду, одночасно стимулюючи внутрішній попит на подорожі, який наразі є рушійною силою туристичного попиту, із заходами щодо запобігання поширення інфекції.

Включення ЦТ (цифрової трансформації) у туристичний сектор шляхом використання передових ІКТ (інформаційно-комунікативних технологій) для інноваційних продуктів, послуг і бізнес-моделей є нагальною проблемою для підвищення конкурентоспроможності Японії в галузі туризму. Крім того, необхідно підвищити продуктивність і додати цінності туристичному бізнесу за допомогою ЦТ, щоб відновити місцеву економіку, яка була серйозно постраждала від нового коронавірусу.

У липні 2020 року штаб з подолання скорочення населення та активізації місцевої економіки в Японії, створений при Кабінеті міністрів, чітко оголосив про свою рішучу підтримку Цифрової трансформації як напряму політики регіонального відродження. Крім того, Міністерство внутрішніх справ та комунікацій виділило 3,88 мільярда ієн на ЦТ місцевим органам влади у своєму бюджетному запиті на 2021-2022 фінансовий рік. Міністерство економіки, торгівлі та промисловості (МЕТІ) опублікувало Довідник Smart Resort, який узагальнює інформацію про те, як залучити

відвідувачів до Японії та стимулювати споживання через ЦТ, а також як підвищити продуктивність та стійкість регіонів та створити високоякісну конкурентоспроможну на міжнародному рівні туристичну індустрію (таблиця 3.2).

Таблиця 3.2

Новітні технології, що використовуються в туризмі

Технологія	Можливості	Використання
5G	<ul style="list-style-type: none"> - Кілька одночасних підключень - Надшвидкісний - Наднизька затримка 	<ul style="list-style-type: none"> - Автопілот - Додаток для туристичних атракцій - Онлайн-зустрічі - Онлайн тури
Wi-Fi 6	<ul style="list-style-type: none"> - Високошвидкісний зв'язок - Кілька одночасних підключень 	<ul style="list-style-type: none"> - VR/AR - Цифрові вивіски
IoT (Інтернет речей)	<ul style="list-style-type: none"> - Здатність розуміти стан предметів - Дистанційне управління 	<ul style="list-style-type: none"> - Інформація про вільні туалети чи місця для паркування тощо.
GPS	<ul style="list-style-type: none"> - Розташування людей - Розуміння щільності натовпу 	<ul style="list-style-type: none"> - Надання інформації про затори
Біометрична аутентифікація	<ul style="list-style-type: none"> - Розпізнавання обличчя або голосу 	<ul style="list-style-type: none"> - Розумний ключ - Надання інформації замовником
VR/AR (віртуальна реальність/ доповнена реальність)	<ul style="list-style-type: none"> - Надання іншого досвіду за допомогою комп'ютерної графіки 	<ul style="list-style-type: none"> - Віртуальні тури - Навігація
Штучний інтелект (AI)	<ul style="list-style-type: none"> - Технологія обробки інформації схожа на процеси мислення людини 	<ul style="list-style-type: none"> - Чат-боти - Встановлення автобусних маршрутів
Робототехніка	<ul style="list-style-type: none"> - Датчики - Інтелектуальне управління - Інтелектуальні механічні системи з приводами 	<ul style="list-style-type: none"> - Прийом і керівництво - Роботи, що спеціалізуються на прибиранні, транспортуванні,

		приготуванні їжі тощо.
Великі дані (Big Data)	- Веб-сайти та смартфони - Аналіз і використання великої кількості інформації, отриманої від різних датчиків	- Персональні послуги - Прогнозування заторів
Автопілот	- Керування автомобілем без контролю людини	- Універсальний сервіс для мобільності

Також перспективним напрямком є посилення зовнішньої комунікації для просування в'їзного туризму. Японська національна туристична організація (JNTO) працює над тим, щоб спростити іноземним туристам, які відвідують Японію, отримати інформацію про країну. Надаючи інформацію про візи та інші вимоги для відвідування Японії, оперативно поширюючи інформацію під час катастроф, посилюючи цифровий маркетинг, покращуючи аналіз даних та використовуючи дані для просування, вони намагаються надати точну інформацію та проводити ефективне просування на основі атрибутів та інтересів клієнтів. Уряд прагне прорекламувати Японію світові і націлений на західні країни, великі ринки, що розвиваються, молодь і багаті, щоб культивувати японофільський сегмент. Для цього закордонні японські урядові установи поширюють через соціальні мережі контент про Японію (туризм, культура, історія, тенденції тощо), наданий Міністерством закордонних справ, JNTO, місцевими громадськими організаціями, місцевими ЗМІ тощо. Філії Japan House, розташовані в Сан-Паулу, Лондоні та Лос-Анджелесі, пропагують японську культуру, традиції, науку та технології, а також проводять місцеві презентації та майстер-класи експертів, які втілюють «японський бренд». Використання соціальних медіа є оновленням від старих інструментів PR для туризму (переважно паперових

та записаних ЗМІ). Публікація інформації в Інтернеті, до якої може отримати доступ будь-хто, також підвищує прозорість інформації.

Не менш важливим в розвитку туризму в Японії є розширення системи звільнення від податку на споживання іноземних туристів, які відвідують Японію. Система звільнення від податку на споживання для іноземних туристів, які відвідують Японію, переглядається щороку, щоб задовольнити потреби як користувачів, так і підприємств. Відповідно до поправки від травня 2016 року, мінімальна сума покупки, що підлягає звільненню від сплати податків, була зменшена до 5000 JPY (йен). Податкові пільги також доступні для недорогих споживчих товарів, таких як косметика, ліки, туалетні приналежності, а також народне мистецтво та традиційні ремесла, які, як очікується, матимуть хвилюючу дію на місцеві громади, заохочуючи тим самим споживання іноземних туристів, які відвідують Японію.

У податковій реформі 2018 року Міністерство фінансів та Японське туристичне агентство зробили загальні товари та витратні матеріали, які підлягають звільненню від сплати податків, якщо загальна вартість покупки перевищує 5000 JPY. В останні роки стали популярними торговельні автомати, оснащені технологією IoT, які продають сувеніри іноземним туристам, які відвідують Японію. У відповідь на вимоги компаній, щоб товари, що продаються без працівників, були звільнені від податків, поправка 2020 року усуває потребу в персоналі в торгових автоматах, які відповідають певним критеріям. Оскільки процедура звільнення від сплати податків завершується на основі розпізнавання обличчя та оптичного розпізнавання без необхідності вимагати паспорт у покупця, очікується, що безмитні продажі зростуть навіть у сільській місцевості, де важко забезпечити персонал зі знанням іноземної мови.

Остання перспективна інновація, що повинна знайти місце як в релігійному, так і в туризмі в цілому, це багатомовна підтримка. Зі збільшенням кількості іноземних туристів, які відвідують Японію, важливо забезпечити багатомовну підтримку, щоб підвищити рівень задоволення від

подорожі. Для того, щоб створити комфортнішу та комфортнішу атмосферу для подорожей в аеропортах, портах, громадському транспорті та туристичних об'єктах, уряд та місцеві органи влади працюють над створенням комплексної багатомовної системи обміну інформацією через туристичні інформаційні центри, цифрові вивіски, смартфони, і так далі. Крім того, Рада багатомовних заходів, створена в рамках підготовки до Олімпійських і Паралімпійських ігор у Токіо 2020 року, створила портал з довідковими матеріалами про багатомовні заходи та приклади передових ініціатив місцевих органів влади та приватних організацій щодо сприяння багатомовній підтримці в усьому світі. країна. Він також активно представляє венчурні компанії, які надають багатомовні послуги.

Щоб надати приклад багатомовної підтримки, готель Mystays представив Pepper, гуманоїдного робота, розробленого Softbank, як віддаленого консьєржа. Pepper співпрацює з кол-центром готелю Mystays, щоб надати мовну підтримку японською, англійською та китайською мовами. Це перше подібне випробування в японській готельній індустрії, яке пропагується не лише як засіб багатомовної підтримки, а й як спосіб вирішення дефіциту людських ресурсів. В іншому випадку місто Камакура в префектурі Канагава підписало угоду з корпорацією ORIX про запровадження інформаційної служби для іноземних туристів, які відвідують Японію. Скануючи таблички або двовимірні штрих-коди, обладнані NFC (Near Field Communication), за допомогою мобільного пристрою, такого як смартфон, можна отримати туристичну інформацію, перекладену мовою, що відповідає мовним налаштуванням пристрою (японською, англійською, китайською чи корейською).

Крім того, є плани розробити сервіс, який використовує технологію AR (доповненої реальності) для перекладу інформації, написаної японською мовою, на кілька мов у режимі реального часу. Крім того, у 2018 році система довідників-перекладачів була значно змінена, щоб задовольнити швидко зростаючий попит на в'їзні подорожі. Професійне монопольне

регулювання ліцензованих перекладачів-екскурсоводів скасовано, і відтепер навіть люди, які не мають формальної кваліфікації, можуть надавати послуги перекладача за плату. Ця поправка має на меті забезпечити значну кількість перекладачів-екскурсоводів, а також забезпечити певний стандарт якості. У результаті очікується збільшення кількості людей, які можуть працювати на приватних турах для іноземних туристів [25].

3.3. Розробка авторського релігійного туру Японією

Хоча першою основною релігією Японії є синтоїзм, другою основною релігією є буддизм, який був імпортований до Японії шовковим шляхом. Буддизм зародився в Індії і прийшов до Японії через Китай і Корею. Таким чином, він має багато впливів китайського та корейського буддизму та буддійської архітектури. Близько 69 відсотків японців стверджують, що вони беруть участь у буддійських ритуалах, майже так само, як і відсоток, який стверджує, що вони беруть участь у ритуалах синтоїзму. Насправді, більшість людей беруть участь у ритуалах обох релігій і не ототожнюють себе чітко лише з однією з двох релігій.

Японія багата на ресурси для релігійного туризму. Для того, щоб створити власний туристичний продукт, необхідно проаналізувати існуючий ринок туристичних послуг. Через карантинні обмеження і зачинені кордони для туристів релігійні тури можливі тільки всередині країни, без врахування перельоту.

На сьогоднішній день релігійні тури в Японії можна придбати в таких туристичних фірмах: Intrepid Urban Adventures - Japan, Wakayama Castle Town Tour, JTB Global Marketing & Travel Inc., KAMNAVI Tours.

Intrepid Urban Adventures пропонує денні пізнавальні та релігійні тури по таким містам Японії як Токіо, Нара, Кіото і Осака. Одним з таких турів є “Духовний тур Західного Кіото: Лісові духи бамбука та дзен”. Тур включає

подорож за межі міста в мальовничі околиці річки Хозу в оточенні гір і бамбукових гаїв, відвідання стародавніх буддійських храмів, сеанс медитації дзен під керівництвом ченця та чайну церемонію. Тур коштує 67\$ (1978 грн), та триває 3 години 30 хвилин [26].

Фірма також проводить тур “Культурний тур Нара: Великий Будда, Бембі та Західні вулиці”. Тур включає відвідання таких храмів як: Кофукуджі, Тодай-джі, центр Нарамачі та парк Нара, де вільно кочують олені, яких місцеві жителі вважають посланцями Бога. Тематикою туру є відвідання храмів, святинь, традиційних будинків та божественних оленів міста Нара. Тур коштує 52\$ (1564 грн), та триває 4 години [27].

Wakayama Castle Town Tour пропонує денний груповий тур на гору Койясан. На протязі туру можна дізнатись загальну інформацію про гору Койясан, відвідати головний зал Койясан та Компон Дайто (основна пагода), щоб ознайомитися з вченням Кобо Дайші-Кукая, засновника Койясан, та дізнатися про японську релігію, відвідати Окуноін — найбільше кладовище і найсвятіше місце на Койясан. Тур завершується візитом до храму езотеричного буддизму Койясан Шінгон. Тур триває 6 годин 30 хвилин та коштує 230\$ (6791 грн) [28].

JTB Global Marketing & Travel Inc. пропонує екскурсійний денний тур “Гора Фудзі, Хаконе, круїз по озеру Аші та одноденна подорож з Токіо”. Тур включає в себе поїздку з Токіо до гори Фудзі, потім подорож до сусіднього озера Аші та по канатній дорозі на гору Комагатаке та національний парк Хаконе, де знаходиться яскраво-червоний синтоїстський храм Хаконе. Тривалість туру – 11 годин 30 хвилин, вартість – 142\$ (4192 грн) [29].

KAMNAVI Tours пропонує релігійним туристам екскурсійний тур “Рання пташка Кіото: екскурсія храмом Кіомізу-дера”. Тур триває 6 годин 15 хвилин та пропонує туристам ранню екскурсію храмами та святинями Кіото, щоби уникнути великих натовпів. На протязі туру можна відвідати храм Кіомізу-дера - шанований храм, заснований близько 1200 років тому, розташований на схилі пагорба на сході Кіото. Це один з найвідоміших і

найпопулярніших храмів у Кіото. З великої веранди перед головним залом, який визнаний національним скарбом, відкривається панорамний вид на місто Кіото. Вся конструкція також відома тим, що побудована повністю без використання цвяхів; святиню Фушімі Інарі-тайша - вражаючий тунель із тисячами воріт чорно-красних торій настільки відомий і мальовничий. Ці ворота торії були запропоновані шанувальниками в знак вдячності за удачу, яку вони отримали від божества, яке тут закріплено; храм Кінкакуджі - відомий храм дзен, ікона самурайської культури. Тур коштує 109\$ (3231 грн) [30].

На основі дослідження особливостей релігійного туризму та наявних об'єктів в Японії можна створити власний релігійно-туристичний продукт під назвою "Обличчя Бутсу". Особливістю цього туру є відвідання семи найбільших буддистських храмів. Назва туру має в собі таке значення: "обличчя" означає те, що на статуях Будди його завжди зображене умиротворенням, що і є основною філософією буддизму – знаходження гармонії та пошуку від страждань. Інше значення обличчя те, що японці ніколи не показують свого істинного лиця чужакам, і для кожного випадку вони використовують різні обличчя. Слово "Бутсу" в перекладі з японської означає "Будда", це підкреслює те, що тур саме по Японії.

Тип туру: за видом транспорту – автобусний, за кількістю учасників – груповий (до 6 осіб), за сезоном – квітень-вересень.

Маршрут туру: Токіо – Наріта, префектура Чіба (храм Шиншо-джі) – Усіку (святиня Усіку Дайбутсу, храми Канонджі та Енмейджі) – Тьофу (храм Джиндай-джі) - Хіно (храм Такахата Фудосон Конго-джі) – Нагоя (храм Осу Каннон) – Нара (Монастир Хорю-джі та храм Асука-дера) – Токіо (рис. 3.3).

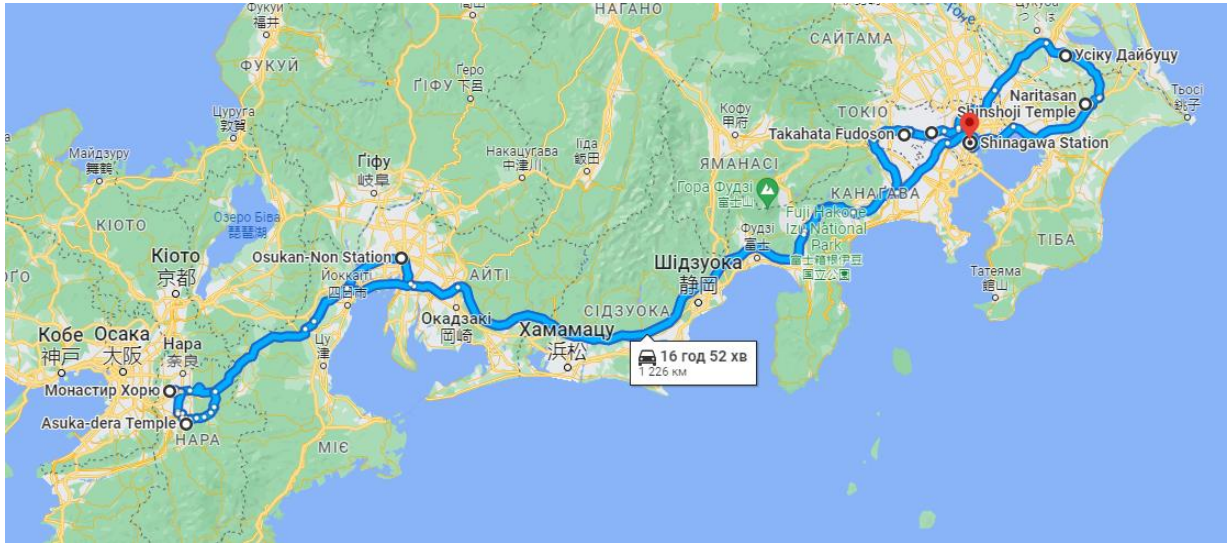

Рис. 3.3 Картосхема маршруту туру “Обличчя Бутсу”

Джерело: розробка автора.

Тривалість туру – 3 дні.

Програма туру:

День 1.

08:00-09:00 – дорога з Токію, станції Шинагава до Наріти

09:00-12:00 – екскурсія храмом Шиншо-джі

12:30-13:30 – дорога до Усіку

14:00-16:00 – екскурсія святинею Усіку Дайбутсу

16:00-19:00 – вільний час

19:30 – вечеря та ночівля в готелі Hotel lake Side Tsukuba

День 2.

08:00-09:00 – сніданок та виселення з готелю

09:30-10:30 - відвідання храмів Какнонджі та Енмейджі

10:30-12:00 – вільний час

12:00-13:30 – дорога до Тьофу

13:30-15:30 – екскурсія храмом Джиндайджі

15:30-16:00 – дорога до Хіно

16:30-17:30 – екскурсія храмом Такахата Фудосон Конго-джі

18:00-19:00 – вільний час

19:30 – вечеря та ночівля в готелі City Hotel Takahata

День 3.

08:00-09:00 – сніданок та виселення з готелю

09:00-12:30 – дорога до Нагої

13:00-14:00 – екскурсія храмом Осу Каннон

14:30-16:00 – дорога до Нари

16:30-19:00 – вільний час

19:30 – вечеря та ночівля в готелі Toyoko Inn Nara Oji-eki Minami-guchi

День 4.

08:00-09:00 – сніданок та виселення з готелю

09:30-11:00 – екскурсія монастирем Хорю-джі

11:30-13:00 – екскурсія храмом Асука-дера

13:30-19:30 – дорога до Токіо

Тур “Обличчя Бутсу” починається зі станції Шинагава в Токіо, де відбувається посадка на автобус. За годину туристи прибудуть до міста Наріта, де відвідають храм Шиншо-джі. Освячений століттями храм має історію налічує понад 1000 років. Є п’ять будівель, які визнані важливими культурними цінностями. Ритуал вогню Гома́ – обов’язковий для відвідування. Більше мільйона людей відвідують цей храм на Новий рік для молитви [31].

Далі тур прямує до міста Усіку, де розташована святиня Ушіку Дайбутсу. Ушіку Дайбуцу є однією з найвищих статуй Будди в світі. Її висота складає 120 метрів. Для порівняння, Дайбуцу Нари в храмі Тодайджі має висоту всього 15 метрів і може поміститися на долоні Ушіку Дайбуцу. Висота бронзової статуї символізує дванадцять видів світла, яке випромінює Будда і досягає всіх у світі, хто читає його ім’я, яке підтримує секта Справжньої чистої землі японського буддизму. Святиня оточена просторим парком, де зазвичай з початку до

середини квітня цвітуть понад 100 вишневих дерев. Інші квіти в парку включають рожевий мох (квітень), мак (травень) і космос (вересень і жовтень). На підході до святини відвідувачів зустрічають двоповерхові ворота Хаккенмон, де на другому поверсі розміщено три зображення Будди, ставок, що представляє джерело життя, найбільшу бронзову курильницю в Японії та невеликий сад «Чистої землі». із зображенням буддійського раю [32].

Потім у туристів є 3 години вільного часу, за який вони можуть відвідати місцеві заклади харчування, прогулятися по сусіднім паркам. На наступний день, після сніданку туристи відвідають невеликі місцеві буддійські храми Канонджі та Енмейджі, в яких переважає атмосфера спокою та віддаленості від цивілізації.

Далі маршрут прямує до Тьофу, району Токіо, де знаходиться храм Джиндайджі. Храм розташований у місті Мусашіно, районі з багатим природою. Хоча це не так далеко від центру Токіо, цей район все ще мало відомий. Під час цієї екскурсії туристи відвідають храм, відомий як «місце сили», де можна відвернути невдачу та помолитися богу сватання [33].

Наступною зупинкою є сусідній район – Хіно, храм Такахата Фудосон Конго-джі. Місто Хіно запрошує туристів дослідити природу, культуру та історію Токіо — без натовпу та з гармонією. Найкраще місце, де можна відчути всі три за один день, - це Такахата Фудосон, середньовічний храм, який вважається одним із трьох великих храмів Фудо в регіоні Канто. Коли ви входите на територію храму, ви помітите сади та пішохідні стежки зліва. Мальовничі сади ретельно спроектовані, щоб угодити кожному пору року; восени вони обрамляють пагоду золотим листям гінкго та японськими кленами. Невелика прогулянка по лісистих пагорбах дасть вам панорамний вид на Хіно та не тільки. Такахата Фудосон також є оплотом історичної японської архітектури та релігійних традицій. Тут розміщено кілька національно

зарєєстрованих культурних об'єктів, включаючи головний зал, де сьогодні проводять громадські послуги Гома. Шанувальники Сінсенгумі не можуть пропустити біля пагоди статую віце-командора Сінсенгумі Хіджікати Тошізо, яка пам'ятає службу самураїв, народжених у Хіно [34].

Після чергової вечері та ночівлі в готелі тур прямує до Нагої, де є храм Осу Каннон. Головним об'єктом поклоніння в храмі Осу є дерев'яна статуя Каннон, богині милосердя. Під головним залом храму знаходиться бібліотека Шінпукуджі, яка містить понад 15 000 класичних японських і китайських текстів. Серед цих текстів є кілька національних скарбів і важливих культурних цінностей, включаючи найстаріший примірник Коджікі, хроніки ранньої історії Японії, включаючи її міфологічні походження [35].

Останньою зупинкою перед поверненням до Токіо в турі є місто Нара, і його монастир Хорю та храм Асука-дєра. Монастир Хорю містить близько 2300 важливих культурних та історичних споруд і предметів, включаючи майже 190 предметів природних скарбів або важливих культурних об'єктів. Це диво, що вони добре збережені на такий довгий період. Серед цих будівель, статуй і предметів можна побачити вплив західних культур, таких як Греція, Китай, Індія та Корея, які були перенесені через Шовковий шлях. Принц Шотоку побудував монастир Хорю, щоб запровадити та розширити буддизм в Японії, і його називають «батьком японського буддизму». Дух принца Сотоку можна побачити через храм, особливо в першій японській конституції, яка називається Конституція з 17 статей. Ключовий момент його духу - "Ва", що означає гармонію в житті і світі [36].

Заснований у 596 році, приблизно через 60 років після впровадження буддизму в Японію, Асука-дєра був побудований як перший повномасштабний храм Японії. Спочатку це був великий комплекс, але тепер він складається з кількох будівель, які датуються

лише кількома сотнями років. Однак основним об'єктом поклоніння є найстаріша відома японська статуя Будди, яка датується 20 роками після заснування храму. Храм був побудований за велінням Соги Умако, члена могутнього клану Сога. Клан підтримував буддизм з моменту його запровадження і переміг конкуруючий клан Мононобе, який виступав проти іноземної релігії. Коли імператор і столиця були переміщені з регіону Аска, так і релігійна установа, прикріплена до храму, закріпилася в новій столиці Нарі як храм Гангодзі. З цієї причини Асука-дера також називають «оригінальним Гангодзі» [37].

У вартість туру включено:

- послуги автобусного перевезення по всьому туру;
- робота екскурсовода-буддиста по всьому туру;
- відвідання храму Шинсо-джі;
- відвідання святині Ушіку Дайбутсу;
- проживання в готелі Hotel lake Side Tsukuba;
- відвідання храмів Канон-джі та Енмей-джі;
- відвідання храму Джиндай-джі;
- відвідання храму Такахата Фудосон Конго-джі;
- проживання в готелі City Hotel Takahata;
- відвідання храму Осу Каннон;
- проживання в готелі Toyoko Inn Nara Oji-eki Minami-guchi;
- відвідання монастирю Хорю-джі;
- відвідання храму Асука-дера.

У вартість туру НЕ включено:

- особисті витрати.

Вартість туру з урахуванням всіх витрат становить 959\$ (28339 грн).

Складові елементи вартості туру

Елемент туру	Вартість на 1 людину
Послуги автобусного перевезення по всьому туру	170\$ (5023 грн)
Робота екскурсовода-буддиста по всьому туру	300\$ (8865 грн)
Відвідання храму Шинсо-джі	30\$ (886 грн)
Відвідання святині Ушіку Дайбутсу	8\$ (236 грн)
Проживання в готелі Hotel lake Side Tsukuba на одну ніч	101\$ (3000 грн)
Відвідання храмів Канонджі та Енмейджі	16\$ (472 грн)
Відвідання храму Джиндай-джі	45\$ (1329 грн)
Відвідання храму Такахата Фудосон Конго-джі	50\$ (1477 грн)
Проживання в готелі City Hotel Takahata на одну ніч	74\$ (2200 грн)
Відвідання храму Осу Каннон	39\$ (1152 грн)
Проживання в готелі Тоуоко Inn Nara Oji-eki Minami-guchi	56\$ (1680 грн)
Відвідання монастирю Хорю-джі	55\$ (1625 грн)
Відвідання храму Асука-дера	15\$ (443 грн)

Отже, даний тур може зацікавити як буддистів, так і звичайних подорожуючих. Особливістю туру є, що за 4 дні подорожуючі зможуть побувати в 7 різних містах та відвідати 9 буддистських храмів, які відносяться до різних етапів історії Японії. Впровадження цього туру може підвищити інтерес як внутрішніх, так і в'їзних туристів до релігійного туризму Японією, що позитивно вплине на економіку та імідж країни.

ВИСНОВКИ

Релігійний туризм – це спеціалізований вид туризму, пов'язаний з релігією, традиціями та культурою країн світу. Даний вид туризму дозволяє подорожуючим ознайомитися із звичаями, традиціями та культурою різних країн світу через пізнання їх релігії. Вона є обов'язковою складовою всіх туристичних подорожей даного виду туризму.

Релігійний туризм (паломництво) є одним із найстаріших видів туризму, зародився ще за часів древнього Риму та Греції, де паломники покидали свої домівки щоби пройти велику відстань пішки до храмів та святинь задля вшанування богів і для того, щоб попросити у них щось. Паломництво завжди супроводжувало країни світу на протязі історії їх розвитку. Зародження паломництва пов'язано з формуванням у світі основних релігійних течій. Паломництво, як і туризм взагалі, буває внутрішнім (в межах однієї країни) та міжнародним.

Вплив релігійного туризму на економіку деяких країн та районів світу, в першу чергу, на самі релігійні центри, надто великий. Це пов'язано з тим, що паломники залишають у країні перебування істотну частку взятих на дорогу грошей. Релігійний туризм, є не від'ємним пунктом в сучасній індустрії туризму. Люди всього світу все частіше обирають паломницькі та екскурсійні тури по релігійним центрам. В наш час більш ніж 90% екскурсійних об'єктів у всьому світі мають відношення до релігійного туризму.

В Японії паломництво зародилось приблизно в 500-600рр. н.е. Подорожі та відвідування релігійних центрів було домінуючою релігійною діяльністю принаймні з раннього періоду Хейан, коли Буддійський монах Еннін (794-864) описав свою подорож до Китаю та подорожі по Японії в пошуках буддійського закону як «паломництво». Традиційні релігійні

паломництва здійснюються й сьогодні, хоча й за допомогою більш сучасних засобів, таких як потяги, автобуси та автомобілі.

В Японії релігійний туризм в своїй більшості зосереджений на двох основних релігіях країни – синтоїзм та буддизм. Синтоїзм – це древня релігія Японії, основана на вірі в існування безлічі богів та духів, які проживають локально в певних святилищах або в усьому світі. Поруч з синтоїзмом в Японії процвітає буддизм, який прибув до Японії у VI столітті до нашої ери в рамках процесу китайської колонізації.

Священні місця та місця паломництва в Японії відігравали важливу роль у формуванні релігійних аспектів культури. Сільська місцевість нації на 80 відсотків гірська і надихнула релігійні практики, які передбачають походи по горбистій місцевості.

Є два типи паломництва, які можна зустріти на сьогодні. Перший – це рейджо, який прямує до священних місць, як-от маршрут Кумано на півострові Кі. Він відвідує три великі святині, які з'єднані пішохідними стежками. Інший тип паломництва — джунрей. Хорошим прикладом є паломницький маршрут по 88 храмам Шікоку, де мандрівники відвідують 88 окремих храмів.

Законодавчо туризм в Японії підтримується Основним законом про сприяння туризму. Для реалізації політики, спрямованої на те, щоб стати країною, орієнтованою на туризм, Кабінет міністрів затвердив «Базовий план заохочення нації туризму. План діє на 2017-2022 роки та встановлює чотири основні національні політики, так як розвиток економіки приватного сектора, сприяння міжнародному взаєморозумінню, підвищення стабільності цивільного життя та заходи щодо протидії ризику небезпечних ситуацій. Основним пріоритетним ринком для туризму в Японії є Східна Азія, в тому числі Китай. Влада робить акцент на заходах, що сприяють в'їзним подорожам до країни.

Одним з головних завдань сучасного розвитку релігійного туризму Японії є забезпечення та підтримка первозданного стану туристичних

ресурсів, більшість з яких є частиною Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Світова інфекційна загроза мала колосальний вплив на розвиток туризму в Японії – індустрія туризму потерпіла збитків на суму близько 0,7 трлн. йен. Збільшився попит на мікротуризм – подорожі всередині префектури на власному транспорті.

Найбільшим центром паломництва сьогодні в Японії є місто Нара, яке є однією зі стародавніх столиць Японії (710-784 роки). До карантинних обмежень щороку місто відвідувало понад 3 млн паломників. Кількість відвідувачів особливо зросла після занесення історичної частини міста до списку світової спадщини ЮНЕСКО. Великими центрами паломництва також є префектура Кіото, Осака, Чіба та столиця Японії – Токіо.

Шляхом SWOT-аналізу було визначено переваги та недоліки релігійного туризму в Японії. Головними перевагами є: давня історія релігійного туризму, підтримка від влади, постійна аудиторія, популяризація культури та традицій, відомі фестивалі та високий рівень кримінальної безпеки. Недоліками є: недостатня кількість персоналу, що володіє англійською або іншими європейськими мовами, мала варіативність видів активностей порівняно з іншими видами туризму, недостатній рівень просування, особливості менталітету, високі ціни, природні катаклізми та інфекційна загроза.

Головною перспективою розвитку релігійного та туризму в цілому в Японії є Цифрова Трансформація – програма, що оцифровує та автоматизує більшість аспектів обслуговування в туризмі.

Було розроблено релігійний тур буддистськими храмами Японії “Обличчя Бутсу”, що дозволить іноземним та внутрішнім туристам дізнатись історію становлення буддизму в Японії на прикладі екскурсій храмами та святинями різних епох.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Religion [Electronic resource]. Acces mode: <http://en.wikipedia.org/wiki/Religion>
2. LindaWoodhead, with Rebecca Catto: "Religion or belief": Identifying issues and priorities. Equality and Human Rights Commission, - 2009. – [Electronic resource] – Acces mode: www.equalityhumanrights.com/uploaded_files/research/research_report_48__religion_or_belief.pdf
3. Ключ І.Г. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції "Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: світовий досвід та перспективи розвитку для України" (м. Одеса, 10 квітня 2019 р.) Одеса: ОНЕУ, 2019. 881 с. С.241-244.
4. Сайчук В.С. Методичні аспекти суспільно-географічного дослідження релігійного туризму / Сайчук В.С. Економічна та соціальна географія. – 2014. – вип. 2 с.59-65
5. Релігійний туризм (сакральний туризм, паломницький туризм, езотеричний туризм). [Електронний ресурс]. – URL: https://pidru4niki.com/1373112043584/turizm/religiyniy_turizm_sakralniy_turizm_palomnitskiy_turizm_ezoterichniy_turizm
6. Основні релігії світу по кількості прихильників. [Електронний ресурс]. – URL: www.adherents.com/Religions_By_Adherents.html
7. Religion and belief [Electronic resource]. Access mode: <https://www.coe.int/ru/web/compass/religion-and-belief>
8. Sacred sites and pilgrimage in Japan [Electronic resource]. Access mode: https://sacredsites.com/asia/japan/sacred_sites_and_pilgrimage_in_japan.html
9. Ian Reader, Paul L. Swanson - Japanese Journal of Religious Studies Vol. 24, No. 3/4, Pilgrimage in Japan (Fall, 1997), pp. 225-270 (46 pages) Published By: Nanzan University. [Electronic resource]. Access mode:

<https://www.jstor.org/stable/30233586?read->

[now=1&refreqid=excelsior%3A7a440def82dd68a1b84ed3eedcf621ae&seq=1](https://www.jstor.org/stable/30233586?read-now=1&refreqid=excelsior%3A7a440def82dd68a1b84ed3eedcf621ae&seq=1)

10. OCED Tourism Trends and Policies 2020 [Electronic resource]. Access mode: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/85e3c6a2-en/index.html?itemId=/content/component/85e3c6a2-en>

11. Tourism Nation Promotion Basic Law [Electronic resource]. Access mode: <https://www.mlit.go.jp/kankocho/en/kankorikkoku/kihonhou.html>

12. Impact of COVID-19 on the Japanese travel market and the travel market of overseas visitors to Japan, and subsequent recovery [Electronic resource]. Access mode: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0386111221000509>

13. Visitor Arrivals by Country/Area [Electronic resource]. Access mode: <https://statistics.jnto.go.jp/en/graph/#graph--world--foreign--travels--inbound--ranking>

14. Trends in Visitor Arrivals to Japan [Electronic resource]. Access mode: <https://statistics.jnto.go.jp/en/graph/#graph--inbound--travelers--transition>

15. Visit Rate Ranking by Prefecture [Electronic resource]. Access mode: <https://statistics.jnto.go.jp/en/graph/#graph--inbound--prefecture--ranking>

16. Nara, spiritual home of the Japanese [Electronic resource]. Access mode: https://web-japan.org/trends/09_food/jfd100902.html

17. Todaiji Temple [Electronic resource]. Access mode: <https://www.japan-guide.com/e/e4100.html>

18. Nara Prefecture [Electronic resource]. Access mode: <https://www.japan-guide.com/list/e1228.html>

19. Kyoto, encyclopedia Britannica [Electronic resource]. Access mode: <https://www.britannica.com/place/Kyoto-Japan>

20. About Tenryu-ji [Electronic resource]. Access mode: <http://www.tenryuji.com/en/about/index.html>

21. Chiba, encyclopedia Britannica [Electronic resource]. Access mode: <https://www.britannica.com/place/Chiba-prefecture-Japan>

22. Naritasan temple [Electronic resource]. Access mode: <https://www.japan-guide.com/e/e6401.html>

23. Shitennoji temple [Electronic resource]. Access mode: <https://www.osakastation.com/shitennoji-temple/>

23. Meiji Jingu [Electronic resource]. Access mode: <https://www.meijijingu.or.jp/en/>

24. Mount Fuji [Electronic resource]. Access mode: <https://sacredland.org/mount-fuji-japan/#:~:text=Japan's%20two%20major%20religions%2C%20Shinto,inscribed%20in%20the%20national%20psyche.>

25. Tourism Government Initiatives [Electronic resource]. Access mode: https://www.jetro.go.jp/en/invest/attractive_sectors/tourism/government_initiatives.html

26. Western Kyoto Spiritual Tour: Forest Spirits of Bamboo and Zen [Electronic resource]. Access mode: <https://www.viator.com/tours/Kyoto/Western-Kyoto-Spiritual-Tour-Forest-Spirits-of-Bamboo-and-Zen/d332-5263P18>

27. The Essence of Nara Cultural Tour: Big Buddha, Bambi and Backstreets [Electronic resource]. Access mode: https://www.tripadvisor.com/AttractionProductReview-g298198-d13381224-The_Essence_of_Nara_Cultural_Tour_Big_Buddha_Bambi_and_Backstreets-Nara_Nara_Prefe.html

28. Koyasan Full-Day Tour [Electronic resource]. Access mode: <https://www.viator.com/tours/Wakayama-Prefecture/Koyasan-Full-Day-Tour/d50174-85884P3>

29. Mt Fuji, Hakone, Lake Ashi Cruise and Bullet Train Day Trip from Tokyo [Electronic resource]. Access mode: https://www.viator.com/tours/Tokyo/Mt-Fuji-Lake-Ashi-and-Bullet-Train-Day-Trip-from-Tokyo/d334-2142TYO_F800_F820

30. Kyoto Early Bird feat. Kiyomizu-dera Temple Tour [Electronic resource].
Access mode: <https://www.viator.com/tours/Kyoto/Kyoto-Early-Bird-feat-Kiyomizu-dera-Temple-tour/d332-100507P19>

31. Naritasan Shinshoji temple before your flight [Electronic resource].
Access mode: https://www.tripadvisor.com/AttractionProductReview-g298161-d15526366-Naritasan_Shinshoji_temple_before_your_flight-Narita_Chiba_Prefecture_Kanto.html

32. Ushiku Daibutsu [Electronic resource]. Access mode: <https://www.japan-guide.com/e/e6242.html>

33. Private Tour - A Cultural and Spiritual Experience at Jindaiji Temple [Electronic resource]. Access mode: https://www.tripadvisor.com/AttractionProductReview-g1060905-d15600417-Private_Tour_A_Cultural_and_Spiritual_Experience_at_Jindaiji_Temple-Chofu_Tokyo_P.html

34. Takahata Fudomon Temple in Hino [Electronic resource]. Access mode: <https://www.japan.travel/en/articles-from-2020/takahata-fudo-son-temple-in-hino/>

35. Osu Shopping Street [Electronic resource]. Access mode: https://www.tripadvisor.com/ShowUserReviews-g14134979-d2007506-r473533592-Osu_Shopping_Street-Osu_Naka_Nagoya_Aichi_Prefecture_Tokai_Chubu.html

36. One day trip of Horyu-ji Temple [Electronic resource]. Access mode: <https://gowithguide.com/japan/tour/1616>

37. Asukadera Temple [Electronic resource]. Access mode: <https://www.japan-guide.com/e/e4179.html>